

**POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE
W CHODZIEŻY**

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI
„POWIATOWEGO PROGRAMU DZIAŁAŃ
NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH
W POWIECIE CHODZIESKIM
NA LATA 2011-2020”
ZA ROK 2013**

MARZEC 2014

Spis treści

I Wstęp	3
II. Jednostki organizacyjne gmin i powiatu	4
1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Chodzieży	4
2. Powiatowy Urząd Pracy w Chodzieży	12
3. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chodzieży	15
4. Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Margoninie	18
5. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chodzieży i Stowarzyszenie SOCIUS.....	19
6. Urząd Miejski i Ośrodek Diennej Aktywności dla Dzieci Niepełnosprawnych w Chodzieży	20
7. Urząd Gminy Chodzież.....	21
8. Urząd Miasta i Gminy w Szamocinie i Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szamocinie...	22
9. Dom Pomocy Społecznej w Chodzieży	24
10. Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Szamocinie	26
III. Szkoły i przedszkola	27
1. Miejskie Gimnazjum w Chodzieży	27
2. Zespół Szkół Licealno-Gimnazjalnych w Ratajach.....	27
3. Gimnazjum im. Powstańców Wielkopolskich w Budzynie.....	28
4. Szkoła Podstawowa im. T. Kotarbińskiego w Budzynie.....	29
5. Zespół Szkół w Margoninie	29
6. Szkoła Podstawowa nr 3 w Chodzieży	32
7. Szkoła Podstawowa w Lipinach	32
8. Zespół Szkół im. W. Reymonta w Lipiej Górze.....	32
9. Niepubliczne Przedszkole nr 2 w Chodzieży	33
10. Niepubliczne Przedszkole nr 3 w Chodzieży	34
11. Niepubliczne Przedszkole nr 4 w Chodzieży	36
IV. Szpitale	37
1. Szpital Powiatowy im. Prof. Romana Drewsa w Chodzieży	37
2. Wielkopolskie Centrum Pulmonologii i Torakochirurgii im. Eugenii i Janusza Zeylandów.....	38
V. Organizacje pozarządowe	40
1. Stowarzyszenie Otwarte Serca w Szamocinie.....	40
2. Stowarzyszenie Osób po Endoprotezoplastyce Biodra Bioderko	41
3. Obywatelska Fundacja na Rzecz Dzieci Niepełnosprawnych i Potrzebujących Pomocy w Chodzieży i Warsztat Terapii Zajęciowej	42
4. Polski Związek Niewidomych- Zarząd koła Powiatowego w Chodzieży.....	44
5. Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów koło Margonin	45
6. Uniwersytet Trzeciego Wieku w Chodzieży.....	45
7. Stowarzyszenie Chodzieskich Amazonek „Różowa wstążeczka”	46
8. Polskie Stowarzyszenie Diabetyków koło w Chodzieży.....	49
9. Polskie Stowarzyszenie Widoki.....	51
10. Oddział Rejonowy Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Budzynie.....	51
VI. Wnioski	52

I. Wstęp

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Chodzieskim na lata 2011-2020 przyjęty został uchwałą Nr L/353/10 Rady Powiatu Chodzieskiego z dnia 9 listopada 2010r.

Głównym celem *Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Chodzieskim na lata 2011-2020* jest integracja społeczna osób niepełnosprawnych poprzez stworzenie odpowiednich warunków życia oraz zwiększenie dostępu do rehabilitacji społecznej i zawodowej.

Osiągnięcie celu głównego możliwe jest dzięki realizacji następujących celów szczegółowych:

- I. łagodzenie skutków niepełnosprawności poprzez poprawę warunków życia osób niepełnosprawnych (w miejscu zamieszkania oraz w budynkach użyteczności publicznej),
- II. rozwój działań aktywizujących zawodowo osoby niepełnosprawne,
- III. rozwój systemu wsparcia oraz poziomu usług na rzecz osób niepełnosprawnych,
- IV. podnoszenie świadomości społecznej na temat problemów osób niepełnosprawnych i ich rodzin oraz aktywizacja i integracja podmiotów wspierających osoby niepełnosprawne.

Realizacja tego celu leży w gestii zarówno partnerów wymienionych w *Programie* jak i innych instytucji i organizacji działających na rzecz osób niepełnosprawnych z terenu powiatu chodzieskiego.

Poniżej przedstawiamy informacje złożone do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Chodzieży o podejmowanych działaniach w ramach *Programu* przez poszczególnych Partnerów:

II. Jednostki organizacyjne gmin i powiatu

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Chodzieży

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Chodzieży w celu umożliwienia osobom niepełnosprawnym pełnego uczestnictwa w życiu społecznym dofinansowało ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) zadania dotyczące likwidacji barier oraz działalność warsztatów terapii zajęciowej. Likwidacja dotyczyła barier w komunikowaniu się, technicznych oraz barier architektonicznych. Udzielano także dofinansowania do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym oraz na zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze oraz sprzęt rehabilitacyjny.

W 2013 roku Powiat Chodzieski otrzymał kwotę 1.083.954 zł na zadania z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej. W tej kwocie znajdowały się również środki przeznaczone na działalność Warsztatu Terapii Zajęciowej w Chodzieży w wysokości 517.860 zł.

Przyznana kwota została podzielona na poszczególne rodzaje zadań Uchwałą Rady Powiatu Chodzieskiego Nr XXIV/194/2013 z dnia 27 marca 2013 roku następująco:

- rehabilitacja zawodowa – 40.000 zł
- rehabilitacja społeczna – 1.043.954 zł (w tym WTZ 517.860 zł)

A. Dofinansowanie na zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze oraz do sprzętu rehabilitacyjnego

Liczba wniosków złożonych do Centrum wyniosła 457, w tym 57 wniosków przeniesionych do realizacji z 2012 r. na łączną kwotę 413 146 zł. Przyznano dofinansowanie na łączną kwotę 305 129 zł, tj. 364 potrzebującym. Do realizacji na 2014 rok zostało przełożonych 80 wniosków na kwotę około 89 894 zł.

Przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, do których najczęściej udzielono dofinansowania to: pieluchomajtki, cewniki, worki do zbiórki moczu i stomijne, aparaty słuchowe i wkładki uszne oraz wózki inwalidzkie.

Wśród osób, które otrzymały dofinansowanie, 45 dotyczyło dzieci na kwotę 46 342 zł. Liczba osób będących mieszkańcami wsi, które otrzymały dofinansowanie wyniosła 94 na kwotę 90 822 zł. Wśród wnioskodawców 175 kobiet uzyskało dofinansowanie na łączną kwotę 120 413 zł.

Ponadto w ramach tego zadania zawarto 12 umów na dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego na kwotę 18 123 zł w tym do zakupu rowerków rehabilitacyjnych stacjonarnych, rowerków trójkołowych (w tym typu tandem), orbitreka, specjalistycznego oprogramowania komputerowego, maty masującej oraz do zakupu łóżek rehabilitacyjnych.

Odnotowano 3 wnioski niezasadnie merytorycznie, 4 rezygnacje, 6 zgonów i 1 wniosek przekazano do innego PCPR według właściwości zamieszkania wnioskodawcy.

B. Dofinansowanie na likwidację barier architektonicznych, technicznych oraz w komunikowaniu się

W dniu 3 kwietnia 2013 roku wprowadzono zarządzenie Kierownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Chodzieży Nr 8/2013 w sprawie ustalenia kryteriów i wysokości dofinansowania ze środków PFRON do likwidacji barier architektonicznych i w komunikowaniu się.

Zarządzono, iż:

1. Dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych obniża się o 50% kosztów przedsięwzięcia w stosunku do maksymalnego dofinansowania dla wniosków złożonych w 2013 roku.
2. Dofinansowanie do likwidacji barier w komunikowaniu się w 2013 roku otrzymają osoby w wieku aktywności zawodowej.

Liczba wszystkich złożonych wniosków na bariery wyniosła 51, w tym jeden wniosek przeniesiony do realizacji z roku 2012 na łączną kwotę 308 540 zł. Zawarto 22 umowy na dofinansowanie do likwidacji barier na łączną kwotę 135 257 zł, jednak kwota wypłaconego dofinansowania wyniosła 132 930 zł z uwagi na mniejsze koszty realizacji zadań niż przewidywały umowy.

Wyszczególnienie:

- a. na likwidację barier w komunikowaniu się wpłynęło 16 wniosków, jednak dofinansowanie otrzymało 5 wnioskodawców na łączną kwotę 13 588 zł. Zakupiono 5 komputerów z dostępem do internetu dla osób mających problemy z komunikacją wynikającą ze stanu zdrowia i poruszających się na wózkach inwalidzkich.
- b. na likwidację barier architektonicznych wpłynęło 23 wnioski, w tym jeden wniosek przeniesiony do realizacji z roku 2012, jednak dofinansowanie otrzymało 7 wnioskodawców na łączną kwotę 62 210 zł. W ramach barier

architektonicznych przystosowano łazienki uwzględniając indywidualne potrzeby osób niepełnosprawnych (płytki antypoślizgowe, siedziska, pochwyt, urządzenia sanitarne). Wybudowano podjazd dla osoby poruszającej się na wózku inwalidzkim.

- c. na likwidację barier technicznych wpłynęło 12 wniosków, do realizacji przyjęto jednak 10 wniosków na kwotę 57 132 zł. W ramach barier technicznych zakupiono np. podnośnik, wózki toaletowe, detektory kolorów dla osób niewidomych, rower tandem dla osoby z dziecięcym porażeniem mózgowym, zamontowano krzeselko schodowe, przystosowano ogrzewania dla osób mających problemy w poruszaniu się (wózek).

Łączna kwota dofinansowania na likwidację barier jakie wypłacono na rzecz osób z terenów wiejskich wyniosła 41 033 zł.

Ośmioro wnioskodawców, spośród wszystkich którzy otrzymali dofinansowanie stanowiły kobiety. Wysokość wypłaconego im dofinansowania wyniosła 32 706 zł.

Z realizacji zadań w ramach złożonych wniosków zrezygnowało 5 wnioskodawców, zmarł 1 wnioskodawca, z uwagi na brak zasadności merytorycznej odpowiedzi negatywne otrzymało 8 wnioskodawców. Pozostałych 15 wnioskodawców nie otrzymało dofinansowania z uwagi na brak środków finansowych.

C. Dofinansowanie do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym

Z uwagi na ograniczone środki finansowe w dniu 28 marca 2013 roku wprowadzono zarządzenie Kierownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Chodzieży Nr 7/2013 w sprawie przyznawania dofinansowania do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych osób niepełnosprawnych ze środków PFRON w 2013 roku. Zgodnie z zarządzeniem przyznano dofinansowania dzieciom do lat 16 wraz z ich opiekunami oraz zabezpieczono dla osób dorosłych obowiązkowy udział własny powiatu w realizacji projektu systemowego „Aktywna integracja. Wsparcie aktywizacji społecznej i zawodowej w powiecie chodzieskim”.

O dofinansowanie do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym ubiegało się łącznie z opiekunami 450 osoby na łączną kwotę 330 000 zł.

Liczba osób niepełnosprawnych i ich opiekunów, które otrzymały dofinansowanie wyniosła 103 na łączną kwotę 88 028 zł. Dofinansowanie wypłacono 39 dorosłym osobom niepełnosprawnym na kwotę 35 920 zł, oraz 29 dzieciom niepełnosprawnym na kwotę 28 686 zł. Ponadto wypłacono dofinansowanie dla 9 opiekunów osób

niepełnosprawnych w wysokości 5 976 zł, oraz dla 26 opiekunów dzieci niepełnosprawnych na kwotę 17 264 zł.

D. Dofinansowanie do sportu, kultury, turystyki i rekreacji osób niepełnosprawnych

Do Centrum w 2012 roku wpłynęło 7 wniosków organizacji pozarządowych na kwotę około 112.410 zł. Organizacje ubiegały się o dofinansowanie do wyjazdów rekreacyjnych jak i spotkań kulturalno - sportowych.

Z uwagi jednak na bardzo niską alokację środków finansowych zadanie nie było realizowane. Środki na ten cel nie zostały zabezpieczone w uchwale Rady Powiatu Chodzieskiego Nr XXIV/194/2013 z dnia 27 marca 2013 roku. Powyższa sytuacja wynikała głównie z faktu, iż znacznie wzrosła potrzeba wnioskodawców na zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.

E. Warsztat Terapii Zajęciowej

Warsztat Terapii Zajęciowej prowadzony jest przez Obywatelską Fundację na Rzecz Dzieci Niepełnosprawnych Potrzebujących Pomocy. Jest to placówka o zasięgu ponadgminnym do której uczęszcza 35 osób niepełnosprawnych.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Chodzieży obsługiwało finansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych działalność Warsztatu Terapii Zajęciowej. W 2013 roku przekazało środki finansowe w wysokości 517.860 zł. Dodatkowo Powiat Chodzieski przekazał obowiązkowo 10% środków ogółu budżetu tj. 57.540 zł.

W dniu 23 sierpnia 2013 roku została przeprowadzona kontrola problemowa warsztatu.

Zakres kontroli obejmował:

- ważność posiadanych przez uczestników warsztatu orzeczeń oraz treść zawartych w nich wskazań,
- prawidłowość wykorzystania środków PFRON a w szczególności wynagrodzenia pracowników.

Jednostka otrzymała informację o wynikach pokontrolnych wraz z zaleceniami. Informacja o wynikach kontroli jest dostępna w siedzibie Centrum.

F. Pilotażowy program „Aktywny samorząd”

W dniu 20 czerwca 2012 roku Powiat Chodzieski podpisał z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych porozumienie na realizację pilotażowego programu „Aktywny samorząd”.

W dniu 5 kwietnia 2013 roku Powiat Chodzieski podpisał z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych kolejną umowę w sprawie realizacji pilotażowego programu „Aktywny samorząd”.

Umowa w trakcie roku została dwukrotnie aneksowana w dniu 25.11.2013 i 05.12.2013. Przyczyną aneksowania umowy było otrzymanie dodatkowych środków na realizację wniosków w poszczególnych obszarach.

Program obejmował następujące formy wsparcia dla osób niepełnosprawnych:

MODUŁ I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową w tym:

1. Obszar A - likwidacja bariery transportowej:

Zadanie 1 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu

Zadanie 2 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategoria B

2. Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestnictwa w społeczeństwie informacyjnym:

Zadanie 1 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania

Zadanie 2 – dofinansowanie szkoleń a zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania

3. Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:

Zadanie 1 – pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym

Zadanie 2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym

Zadanie 3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne

Zadanie 4 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny

4. Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej.

MODUŁ II - pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym

W ramach programu do Centrum wpłynęło 47 wniosków z prośbą o dofinansowanie lub refundację.

MODUŁ	I									II
	A		B		C				D	
ZADANIA	1	2	1	2	1	2	3	4		
LICZBA ZŁOŻONYCH WNOSKÓW	Brak	Brak	5	Brak	6	3	Brak	Brak	1	32
LICZBA ZREALIZOWANYCH WNOSKÓW	Brak	Brak	3	Brak	4	3	Brak	Brak	1	32
ŁĄCZNA KWOTA WYPŁACONEGO DOFINASOWANIA	Brak	Brak	13 542,21	Brak	68 733,00	5 600,00	Brak	Brak	1 573,75	57 061,00

Negatywnie z powodu braku zasadności merytorycznej rozpatrzono 2 wnioski. Z powodu niewystarczającej ilości środków dofinansowania do zakupu wózka inwalidzkiego elektrycznego nie otrzymał jeden wnioskodawca. Jedna osoba z braku możliwości pokrycia udziału własnego zrezygnowała z realizacji zadania. Pozostali wnioskodawcy otrzymali dofinansowanie lub refundację.

Łącznie w ramach programu „Aktywny samorząd” na dofinansowania lub refundację wydatkowano kwotę **146.509,96 zł**

Ponadto w ramach tego zadania przeprowadzona została kontrola przyznanych dofinansowań za 2012 rok i ewaluacja programu.

G. W ramach działań podejmowanych na rzecz osób niepełnosprawnych Centrum od stycznia do grudnia 2013 roku zrealizowało projekt systemowy „**Aktywna integracja. Wsparcie aktywizacji społecznej i zawodowej w powiecie chodzieskim**” poddziałanie 7.1.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Głównym celem projektu była aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w wieku od 15 – 64 lat z terenu powiatu chodzieskiego.

Projekt obejmował 2 grupy beneficjentów: 40 osób niepełnosprawnych i 8 wychowanków rodzin zastępczych.

Ogólna wartość projektu wynosiła: **658.486,90 zł**

W ramach projektu przeprowadzono następujące działania:

I. Osoby niepełnosprawne

- trening terapeutyczno – psychologiczny – obejmował 15 godzin szkolenia dla 1 ON w trzech modułach zagadnień: asertywność, trening motywacyjny, trening interpersonalny
- poradnictwo zawodowe – obejmowało 12 godzinne szkolenie dla 1 ON w zakresie między innymi: automotywacji, techniki i metody rekrutacji, rola pozytywnego myślenia, bilans umiejętności społecznych
- szkolenie w dziedzinie zdrowia i pierwszej pomocy – obejmowało 40 godzin szkolenia dla 1 ON z zakresu: podniesienia świadomości na temat zdrowia, pierwszej pomocy, bhp.
- 14 dniowy turnus rehabilitacyjny
- kurs komputerowy – obejmował 30 godzin szkolenia dla 1 ON z zakresu: nabycia wiedzy i umiejętności posługiwania się komputerem, posługiwania się programami oraz internetem
- kurs pracownika administracyjno-biurowego – szkolenie obejmowało 30 godzin dla 1 beneficjenta z zakresu: zagadnień prawnych, zasad efektywnego komunikowania się, organizacji pracy biurowej.
- aktywizacja edukacyjna związana z uzupełnieniem wykształcenia

II. Osoby usamodzielniane

- trening terapeutyczno – psychologiczny – obejmował kształtowanie kompetencji społecznych - 35 godzin szkolenia dla 1 OU

- warsztaty terapeutyczno – wychowawcze oraz psychoedukacyjne dla rodzin zastępczych, obejmowały 25 godzin z zakresu doskonalenia umiejętności opiekuńczo - wychowawczych
- poradnictwo zawodowe – obejmowało rynek pracy, warsztat edukacyjny, pisanie dokumentów aplikacyjnych, praca w internecie itp. – 12 godzin szkolenia dla 1 OU
- poradnictwo zawodowe dla rodzin zastępczych – 8 godzin szkolenia - nabycie umiejętności poruszania się na rynku pracy w celu pomocy wychowankom w procesie poszukiwania pracy
- kurs komputerowy – obejmował wprowadzenie do informatyki, podstawową wiedzę z zakresu obsługi i poruszania się w Internecie – 32 godzinne szkolenie dla 1 OU
- 10 dniowy obóz aktywnej integracji
- aktywizacja edukacyjna związana z uzupełnieniem wykształcenia
- festyn integracyjny dla wychowanków i ich rodzin

Na grudniowej konferencji podsumowano całą realizację projektu. Uczestniczyło w niej ok. 80 osób.

Poprzez przeprowadzenie wszystkich działań osiągnięto następujące cele szczegółowe:

- podniesiono świadomość zawodową,
- podniesiono stan zdrowia beneficjentów,
- poszerzono wiedzę z zakresu prawidłowego odżywiania i udzielania pomocy potrzebującym,
- poszerzono wiedzę i umiejętności poprzez kształtowanie kompetencji społecznych,
- podniesiono kompetencje psychospołeczne.

Wszyscy beneficjenci ukończyli udział w projekcie pomyślnie.

H. W ramach współpracy z Powiatową Społeczną Radą do Spraw Osób Niepełnosprawnych proszono Radę o opinie w sprawach dotyczących podziału środków PFRON oraz o zaopiniowanie sprawozdania z realizacji „Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2011-2020” za rok 2012.

Każdorazowo organizacje działające na rzecz osób niepełnosprawnych informowane były o konkursach i grantach dofinansowujących działania na rzecz osób niepełnosprawnych.

Działania podjęte przez Centrum wpisują się w cele I, II, III i IV *Programu*.

2. Powiatowy Urząd Pracy w Chodzieży

Powiatowy Urząd Pracy w Chodzieży realizując zadania na rzecz osób niepełnosprawnych **w ramach rozwoju działań aktywizujących zawodowo osoby niepełnosprawne (cel II)** organizował następujące szkolenia:

- masaż terapii dźwiękiem wg. metod Petera Hessa, I - IV stopień - 1 osoba,
- kadry i płace z programem Gratyfikant - 1 osoba,
- ochrona osób i mienia - licencja I stopnia - 1 osoba,
- specjalistyczna pielęgnacja stóp - podologia - 1 osoba,
- szwaczka mebli tapicerowanych - 1 osoba,
- prawo pracy, bhp oraz ppoż - 2 osoby.

Usługi z zakresu doradztwa zawodowego oraz informacji zawodowej są usługami ogólnie dostępnymi, polegającymi na udzielaniu bezrobotnym i poszukującym pracy w tym osobom niepełnosprawnym, pomocy przy wyborze odpowiedniego zawodu i miejsca zatrudnienia, a w szczególności:

- udzielaniu porad z wykorzystaniem standaryzowanych metod wyboru zawodu, przekwalifikowania, w tym badaniu zainteresowań i uzdolnień zawodowych,
- inicjowaniu, organizowaniu i prowadzeniu grupowych porad zawodowych oraz grupowych informacji zawodowych,
- doborze odpowiedniego zawodu i miejsca zatrudnienia (z uwzględnieniem rodzaju schorzenia i wskazań do zatrudnienia) oraz pracodawcom w doborze kandydatów do pracy (z uwzględnieniem rodzaju schorzenia i wskazań do zatrudnienia).

W 2013 roku z usług doradztwa zawodowego skorzystało:

- 91 osób, w tym 51 kobiet z indywidualnej porady zawodowej w ramach których dla ww. osób utworzono indywidualny plan działania;
- 142 osoby niepełnosprawne, w tym 76 kobiet uczestniczyło w grupowych informacjach zawodowych, w trakcie których przekazano szczegółowe

informacje na temat usług rynku pracy świadczonych przez PUP na rzecz osób niepełnosprawnych, możliwościach podwyższenia kwalifikacji zawodowych poprzez udział w szkoleniach zawodowych, o możliwościach podjęcia działalności gospodarczej.

Informowanie osób niepełnosprawnych, pracodawców o prawach i ulgach wynikających z zatrudnienia osób niepełnosprawnych odbywało się poprzez kontakt osobisty, telefoniczny, ulotki oraz stronę internetową Urzędu.

Informowanie osób niepełnosprawnych o możliwości otwarcia własnej działalności gospodarczej lub rolniczej oraz pomoc i wsparcie w tym kierunku

Informacje przekazywane poprzez ulotki dostępne w urzędzie, kontakt osobisty lub telefoniczny.

Z Europejskiego Funduszu Społecznego przyznano jednorazowo środki na podjęcie działalności gospodarczej 8 osobom (4 osoby po 20.000 zł. i 4 osoby po 20.500 zł), ogółem na kwotę 162.000 zł.

Wspieranie oraz inicjowanie tworzenia stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych urząd mógł prowadzić w ramach dostępnych form oraz środków budżetowych jakimi dysponował. Między innymi osoby niepełnosprawne mogły skorzystać w roku 2013 z takich form pomocy jak: refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego, prace interwencyjne i roboty publiczne.

W ramach środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych wsparcie uzyskał 1 pracodawca na zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej w kwocie 40.000 zł.

Zwrot kosztów na instrumenty i usługi rynku pracy na rzecz osób niepełnosprawnych

W 2013 r. w ramach zwrotu kosztów na instrumenty i usługi rynku pracy na rzecz osób niepełnosprawnych poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu z dodatkowych środków PFRON w ramach Programu Wyrównywania Różnic Między Regionami, zostały zorganizowane staże, w których uczestniczyło 5 osób niepełnosprawnych poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu.

Ze środków EFS zorganizowane były:

– staże, w których uczestniczyło 15 osób.

Ze środków Funduszu Pracy i Rezerwy Ministra zorganizowane były:

- staże 7 osób,
- prace interwencyjne 12 osób,
- roboty publiczne 8 osób.

Pozyskiwanie środków na realizację zadań służących wspieraniu osób niepełnosprawnych (cel III)

Ze środków PFRON w 2013 r. Urząd pozyskał środki finansowe na realizację zadania – zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej w kwocie 40.000 zł., ponadto pozyskał dodatkowe środki PFRON w ramach Programu Wyrównywania Różnic Między Regionami II – projekt „Aktywni niepełnosprawni” gdzie udzielono wsparcia 5 osobom niepełnosprawnym w ramach umów zawartych z pracodawcami o odbywanie stażu łącznie na kwotę 19.665,45 zł.

W 2013 r. Urząd pozyskał również środki finansowe w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Pracy jak i Rezerwy Ministra, gdzie osoby niepełnosprawne zarejestrowane w Urzędzie jako bezrobotne i posiadające orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, mogły dodatkowo skorzystać z takich form jak:

- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej,
- szkolenia,
- refundacja podmiotowi prowadzącemu działalność gospodarczą kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy,
- staż,
- roboty publiczne,
- prace interwencyjne.

Promocję tych form prowadzono w ramach środków finansowych jakimi dysponował Urząd.

Podnoszenie poziomu usług doradczych i społecznych poprzez organizowanie szkoleń dla osób pracujących z osobami niepełnosprawnymi

Urząd może na wniosek pracodawcy, który utworzył fundusz szkoleniowy refundować koszty szkolenia pracowników lub pracodawcy, jak i sfinansować szkolenie pracownikom oraz osobom wykonującym inną pracę zarobkową lub działalność gospodarczą w wieku 45 lat i powyżej.

Opracowanie i rozpowszechnianie informacji i poradników dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin

Pracownicy Urzędu opracowali specjalne ulotki dotyczące form dofinansowań i pomocy z zakresu rehabilitacji zawodowej – stale dostępne w Urzędzie. Informacje były na bieżąco wywieszane na tablicach ogłoszeń tutejszego Urzędu oraz przekazywane w trakcie wizyt poprzez osobisty kontakt z pracownikiem ewidencji, pośrednictwa pracy i doradcy zawodowego

3. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chodzieży

CEL I. Łagodzenie skutków niepełnosprawności poprzez poprawę warunków życia osób niepełnosprawnych.

1. Udzielanie pomocy finansowej i w naturze osobom niepełnosprawnym i rodzinom, w której członkiem jest osoba niepełnosprawna w formie:

- zasiłków stałych – 71 osób,
- zasiłków okresowych – 2 osoby,
- świadczeń pieniężnych wypłacanych z Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”,
- zasiłków celowych z przeznaczeniem na zakup leków, żywności, opału, odzieży oraz opłacania rachunków za gaz, energię elektryczną i na inne wydatki związane z utrzymaniem mieszkania.

Świadczeniami objęto 238 rodzin/osób.

2. Przyznano pomoc na dofinansowanie zakupu:

- okularów,
- aparatu słuchowego,
- kul ortopedycznych,
- baterii do aparatu słuchowego,
- środków opatrunkowych.

3. Wymalowano mieszkanie osoby niepełnosprawnej przy udziale środków i pomocy Mieszkaniowego Zasobu Gminy Miejskiej w Chodzieży.

4. Pośredniczono i uczestniczono w doposażeniu mieszkań w brakujące meble, sprzęt gospodarstwa domowego w celu poprawy warunków bytowych rodzin osób niepełnosprawnych.

5. Świadczone pomoc w zakresie rozliczania podatku dochodowego za 2013 rok z zastosowaniem ulg dla osób niepełnosprawnych.
6. Zapewniono schronienie 2 osobom bezdomnym – niepełnosprawnym w ośrodkach i noclegowniach.
7. Osoby niepełnosprawne zostały objęte pomocą w formie żywności z „Pilskiego Banku Żywności”.
8. Propagowano problematykę osób niepełnosprawnych:
  - możliwości wypożyczania sprzętów rehabilitacyjnych,
  - wyjazdów na turnusy rehabilitacyjne,
  - przekazywanie 1% podatku na rzecz różnych fundacji wspierających osoby niepełnosprawne.
9. Realizowano wypłatę dodatków do zasiłków rodzinnych z tytułu kształcenia i rehabilitacji dzieci niepełnosprawnych oraz wypłacano świadczenia opiekuńcze do których zaliczamy:
  - świadczenia pielęgnacyjne,
  - zasiłki pielęgnacyjne,
  - specjalny zasiłek opiekuńczy,
10. Przyznawano i wypłacano dodatki mieszkaniowe.

CEL II. Rozwój działań aktywizujących zawodowo osoby niepełnosprawne.

W 2013 roku 2 osoby niepełnosprawne wraz z dziećmi brały udział w projekcie realizowanym przez tut. ośrodek, współfinansowanym ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego pn. „ Razem przeciw wykluczeniu”. Celem projektu była aktywizacja społeczna i zawodowa osób wykluczonych społecznie. Na rzecz osób niepełnosprawnych zrealizowano poniższe instrumenty aktywnej integracji:

- indywidualne sesje doradcze i motywacyjne z psychologiem,
- Obóz Promocji i Poprawy Zdrowia oraz Integracji Społecznej i Rodzinnej,
- Warsztaty Umiejętności Rodzicielskich,
- warsztaty Kreowania Wizerunku,
- doradztwo zawodowe,
- zajęcia aktywizacyjne,
- kursy zawodowe:

- profesjonalne sprzątanie,
- florystyka i aranżacje roślinne z elementami decoupage,
- prawo jazdy kat. B,
- obsługa kasy fiskalnej.

Prowadzono działania informacyjne dotyczące :

- bieżących ofert pracy,
- udziału w kursach , szkoleniach organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Chodzieży,
- korzystania z usług doradcy zawodowego,
- zatrudniania osób niepełnosprawnych w zakładach pracy chronionej, zakładach aktywizacji zawodowej,
- ulg i uprawnień związanych z zatrudnianiem osób niepełnosprawnych.

CEL III. Rozwój systemu wsparcia oraz poziomu usług na rzecz osób niepełnosprawnych.

Zapewniano i ułatwiano kontakt z placówkami służby zdrowia w celu korzystania z różnych form pomocy medycznej i pielęgnacyjnej m.in. z usług w ramach pielęgniarskiej opieki środowiskowej, opieki paliatywnej i długoterminowej.

Udzielano informacji o instytucjach i organizacjach działających na rzecz osób niepełnosprawnych.

Przyznawano i realizowano usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej zapewniając pomoc w zaspakajaniu codziennych potrzeb, opiekę higieniczną i pielęgnacyjną oraz w miarę możliwości kontakty z otoczeniem.

Kierowano i umieszczano osoby niepełnosprawne w domach pomocy społecznej, w Środowiskowym Domu Samopomocy,

Podejmowano współpracę z Zespołem do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności.

Udostępniano informacje dotyczące organizatorów turnusów rehabilitacyjnych oraz firm zajmujących się dystrybucją sprzętu rehabilitacyjnego i środków pomocniczych.

Współpracowano z Miejskim Ośrodkiem Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie uzależnień osób niepełnosprawnych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.

CEL IV. Podnoszenie świadomości społecznej na temat osób niepełnosprawnych i ich rodzin oraz aktywizacja i integracja podmiotów wspierających osoby niepełnosprawne.

Wystosowano pisma do zakładów pracy i instytucji działających na terenie miasta mające na celu uwrażliwienie społeczności lokalnej na potrzeby osób niepełnosprawnych

w szczególności w okresie zimowym.

Kontynuowano prenumeratę miesięcznika „Integracja” i udostępniano czasopismo osobom niepełnosprawnym.

4. Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Margoninie

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Margoninie udzielił w roku 2013 osobom niepełnosprawnym oraz rodzinom, w których członkiem jest osoba niepełnosprawna pomoc finansową i w naturze. Pomoc udzielono w formie:

- zasiłków stałych - 50 osoby,
- zasiłków okresowych - 25 osób,
- realizowano Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”,
- zasiłki celowe przyznawano z przeznaczeniem na zakup leków, żywności, opału, odzieży oraz w celu opłacenia rachunków za gaz, energię elektryczną i na inne wydatki związane z utrzymaniem mieszkania. Świadczeniami objęto 91 osób.

Pomoc w formie zasiłku szkolnego dla osób, w związku z niepełnosprawnością otrzymało 6 osób z 6 rodzin.

W celu łagodzenia skutków niepełnosprawności poprzez poprawę warunków życia osób niepełnosprawnych:

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Margoninie współfinansował zakup okularów dla 2 podopiecznych.

Rozwój działań aktywizujących zawodowo osoby niepełnosprawne:

Dwie osoby niepełnosprawne w 2013 roku brały udział w projekcie systemowym POKL. W „Programie aktywizacji społeczno- zawodowej osób bezrobotnych w Mieście i Gminie Margonin”. Uczestniczyły w zajęciach prowadzonych przez doradcę zawodowego, psychologa, kursie prawa jazdy kategorii B.

Rozwój systemu wspierania oraz poziomu usług na rzecz osób niepełnosprawnych:

Na terenie miasta Margonin działa Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych. Osoby niepełnosprawne dwa razy w tygodniu mogą korzystać z usług rehabilitanta. Gmina ze środków własnych także pomaga finansować wycieczki organizowane dla niepełnosprawnych.

Na rzecz 10 niepełnosprawnych MGOPS świadczył usługi opiekuńcze.

Ze środków własnych gminy osoby niepełnosprawne wspierane były finansowo poprzez:

- pobyt i dowóz dzieci niepełnosprawnych do Ośrodka Diennej Aktywności dla Dzieci Niepełnosprawnych w Chodzieży- 5 dzieci,
- dowóz do Środowiskowego Domu Samopomocy w Gołańczy- 5 osób.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzi również dla mieszkańców Miasta i Gminy Margonin bezpłatną wypożyczalnię sprzętu rehabilitacyjnego.

W celu podnoszenia świadomości społecznej oraz aktywizacji i integracji podmiotów wspierających osoby niepełnosprawne:

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje z biblioteką, szkołami, domem kultury, Środowiskowym Domem Samopomocy w Gołańczy, Ośrodkiem Diennej Aktywności dla Dzieci Niepełnosprawnych w Chodzieży.

Gmina wzorem lat ubiegłych będzie realizować zadania na rzecz osób niepełnosprawnych.

5. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chodzieży i Stowarzyszenie „SOCIOUS”

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chodzieży w partnerstwie z e Stowarzyszeniem Socius w 2013 roku realizował projekt pod nazwą „Pokonać Siebie”.

Projekt realizowano w okresie od 28.08.2013 – 30.11.2013r, w jego ramach utworzono Zespół Aktywności Społecznej składający się z rehabilitanta, asystenta osoby niepełnosprawnej i pracownika socjalnego. Zrealizowano następujące cele:

cel I : rehabilitacja w miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych, wsparcie asystenta osoby niepełnosprawnej, wsparcie pracownika socjalnego;

cel II : w ramach projektu prowadzono pracę zmierzającą do poprawy zmiany myślenia osób niepełnosprawnych o ich miejscu na rynku pracy, w środowisku lokalnym;

cel III : w ramach projektu na terenie Gminy Chodzież powstała nowa forma wsparcia dla osób niepełnosprawnych umożliwiająca pracę w ich w miejscu zamieszkania;

cel IV : realizacja projektu przyczyniła się do podniesienia świadomości na temat problemów osób niepełnosprawnych i ich rodzin wśród społeczności lokalnej dzięki promocji projektu w prasie lokalnej oraz wśród pracowników socjalnych GOPS i władz Gminy Chodzież.

6. Urząd Miejski w Chodzieży oraz Ośrodek Diennej Aktywności Dla Dzieci

Niepełnosprawnych w Chodzieży

Działania podjęte przez Urząd Miejski w Chodzieży i Ośrodek Diennej Aktywności Dla Dzieci Niepełnosprawnych w Chodzieży

Cel III

W roku 2013 Gmina Miejska w Chodzieży dofinansowała w trybie otwartego konkursu ofert na realizację zadań pożytku publicznego następujące działania na rzecz osób niepełnosprawnych:

1. Turnus rehabilitacyjno-integracyjno-szkoleniowy osób niewidomych i niedowidzących Koła Powiatowego Polskiego Związku Niewidomych w Chodzieży w kwocie 4 000,00 zł realizowane przez Koło PZN w Chodzieży;
2. Organizacja działań rehabilitacyjnych dla osób niepełnosprawnych z terenu miasta Chodzieży. Moja droga do sprawności w kwocie 4 000,00 zł realizowane przez Stowarzyszenie Osób Po Endoprotezoplastyce Biodra BIODERKO.

Cel IV

1. Organizacja czynnego wypoczynku dla osób starszych, samotnych i niepełnosprawnych w celu ich rehabilitacji i aktywizacji w kwocie 31 251,00 zł, zadanie zrealizowane przez Chodzieski Klub Gospodarczy.
2. Podejmowanie działań na rzecz osób niepełnosprawnych, działań wspomagających rozwój wspólnoty i społeczności lokalnych, ochrony i promocji zdrowia na terenie miasta Chodzieży w zakresie zorganizowanej aktywności emerytów i rencistów z miasta Chodzieży w kwocie 33 000,00 zł, zadanie zrealizowane przez Polskie Stowarzyszenie Diabetyków koło w Chodzieży.

Ośrodek Diennej Aktywności w ramach celu III prowadzi rehabilitację dla dzieci i młodzieży z terenu miasta Chodzieży, Gminy Chodzież, Miasta i gminy Szamocin, Miasta i Gminy Margonin. Zakupiono busa do przewozu osób niepełnosprawnych ze środków PFRON.

Na rehabilitację składają się następujące działania:

- rehabilitacja lecznicza, fizjoterapia, hydroterapia, zajęcia sportowo-ruchowe,
- ćwiczenia Metodą Ruchu Rozwijającego Weroniki Sherborne,

- ćwiczenia wg. M. Ch. Knill,
- terapia zajęciowa (plastyka, zabawy tematyczne, zabawy ruchowe, zajęcia dydaktyczne, ćwiczenia w samoobsłudze, kształtowanie zainteresowań, kształtowanie umiejętności dokonywania zakupów - rehabilitacja społeczna, rozwój procesów poznawczych, dążenie do osiągnięcia maksymalnej niezależności życiowej na miarę indywidualnych możliwości

Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych „Przebudzone Nadzieje” prowadzi następujące terapie w Ośrodku dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej tj. muzykoterapię, logoterapię, fizjoterapię, zatrudnia lekarza rehabilitanta, ustala program rehabilitacyjny.

W ramach celu IV Ośrodek organizuje obchody Dnia Godności Osób Niepełnosprawnych Intelaktualnie dla miasta Chodzieży oraz poszczególnych gmin, przy pomocy organizacji chodzieskich, parafii i przedsiębiorców.

- Współorganizacja Festynu Zdrowa Sobota wspólnie ze Stowarzyszeniem Bioderko promującego profilaktykę i zdrowy tryb życia. Przeprowadzono szereg badań profilaktycznych oraz przeprowadzono instruktarz dotyczący życia z ewentualną niepełnosprawnością.

7. Urząd Gminy Chodzież

Gmina prowadziła działania wynikające z realizacji uchwały Rady Gminy Chodzież Nr Vi/47/12 z dnia 29.05.2012 r. zmienionej uchwałą nr XV/104/12 z dnia 28.12.2012 r. oraz Uchwałą nr XX/149/13 z dnia 23.04.2013 r. w ramach w/w Uchwały zawarte zostało porozumienie na dowóz dzieci niepełnosprawnych z terenu gminy Chodzież do Ośrodka Diennej Aktywności dla Dzieci Niepełnosprawnych w Chodzieży przy ul. Reymonta 12 oraz rehabilitację wraz z dowozem do w/w Ośrodka. W rehabilitacji ogółem uczestniczyło 6 dzieci w tym 4 rehabilitacji kilkugodzinnej.

Ponadto w 2013 roku gmina Chodzież wstąpiła za pośrednictwem Starostwa powiatowego w Chodzieży o zakup samochodu na przewóz osób i dzieci niepełnosprawnych w ramach programu pn. „Program wyrównywania różnic między regionami II” obszar D. Podpisanie umowy nastąpiło w styczniu 2014 r.

8. Urząd Miasta i Gminy w Szamocinie i Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szamocinie

W ramach celu I, gmina Szamocin opracowała projekt na zniwelowanie barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych w Urzędzie Miasta i Gminy Szamocin. Inwestycja w całości została zrealizowana w 2013 r. Umożliwia osobom dotkniętym niepełnosprawnością swobodny dostęp do Urzędu Miasta i Gminy w celu załatwienia swoich spraw.

W ramach realizacji łagodzenia skutków niepełnosprawności opracowano dokumentację techniczną na rozbudowę łącznika przy Hali Widowiskowo Sportowej przy Zespole Szkół w Szamocinie. Inwestycja w całości została zrealizowana w 2013 r., gdzie przeniesiono Szamociński Ośrodek Kultury.

Zniwelowanie barier architektonicznych w nowej siedzibie Szamocińskiego Ośrodka Kultury umożliwi osobom niepełnosprawnym korzystanie z bardzo bogatej oferty różnych form integracji o charakterze sportowym, rekreacyjnym, stwarzając tym samym warunki do aktywnego spędzania czasu wolnego.

Ponadto w ramach celu I zniwelowano także bariery architektoniczne w zmodernizowanych świetlicach wiejskich w Jaktorowie i Swobodzie, które umożliwi osobom niepełnosprawnym korzystanie z różnych form integracji.

Jeśli chodzi o rozwój działań aktywizujących zawodowo osoby niepełnosprawne (cel II), trzy osoby niepełnosprawne nadal kontynuują zatrudnienie w Urzędzie Miasta i Gminy Szamocin, w tym jedna przy pracach porządkowych i technicznych.

W zakresie działań aktywizujących osoby niepełnosprawne Gmina Szamocin jest otwarta na propozycje organizacji i stowarzyszeń, które w ramach swej działalności statutowej podejmują różne działania aktywizujące.

Na terenie Gminy od kilkunastu lat aktywnie działa Koło Dzieci Niepełnosprawnych, które skupia dzieci i młodzież dyspanseryjną z terenu Gminy. Gmina w 2013 r. zatrudniała rehabilitanta terapii ruchowej, który prowadził zajęcia w sali rehabilitacyjnej zlokalizowanej w Zespole Szkół w Szamocinie.

Oprócz rehabilitacji osób niepełnosprawnych we wskazanych pomieszczeniach organizuje spotkania Grupa Wsparcia dla rodziców dzieci niepełnosprawnych, która jest zinstytucjonalizowanym kontaktem rodziców szukających wzajemnej pomocy. Celem grupy jest rozwiązywanie osobistych problemów, świadczenie sobie wzajemnej pomocy, wzajemna informacja na temat zasad postępowania z dziećmi oraz szans i perspektyw ich rozwoju.

Również w ramach systemu wsparcia na rzecz osób niepełnosprawnych Gmina Szamocin w ramach zawartego porozumienia współpracuje z Gminą Miejską w Chodzieży. Porozumienie zawarto w sprawie zasad finansowania i współpracy w zakresie objęcia opieką dzieci z terenu Miasta i Gminy Szamocin w Ośrodku Diennej Aktywności dla Dzieci Niepełnosprawnych w Chodzieży. Do Ośrodka dowożono troje dzieci (jedno dziecko 2 dni w tygodniu, jedno dziecko 5 dni w tygodniu, jedno dziecko korzystające z fizjoterapii 3 dni w tygodniu przez 10 miesięcy). Gmina Szamocin dofinansowała rehabilitację wskazanych dzieci przekazując dotację w kwocie 11 520,30 zł.

Głównym celem prowadzonej rehabilitacji jest podniesienie jakości życia dzieci niepełnosprawnych oraz poprawa funkcjonowania w sferach:

- ruchowej, psychicznej, społecznej,
- rozwój procesów poznawczych,
- rozwój mowy,
- poprawa wydolności układu oddechowego i artykulacyjnego.

Na ramach podnoszenia świadomości społecznej na temat problemów osób niepełnosprawnych i ich rodzin działania aktywizujące i integrujące w ramach swoich kompetencji podejmuje:

- Urząd Miasta i Gminy w Szamocinie
- Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szamocinie
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci-Koło w Szamocinie
- placówki oświatowe z terenu gminy
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Lekarzy Rodzinnych w Szamocinie.

Przykładem działań aktywizujących i integrujących osoby niepełnosprawne było uczestnictwo w realizowanym projekcie systemowym ze środków EFS pn. „Nowe umiejętności – Nowe możliwości” w latach 2011-2013 osób niepełnosprawnych w ilości 10% tzw. kryterium dostępu.

Powyższe instytucje podejmują działania umożliwiające życie osób niepełnosprawnych w środowisku wolnym od barier funkcjonalnych w tym: dostęp do obiektów użyteczności publicznej, dostęp do informacji, udostępnianie możliwości lokalowych zabezpieczających pełne uczestnictwo w życiu publicznym, społecznym, kulturalnym, artystycznym, sportowym oraz różnych form rekreacji, odpowiednich do zainteresowań i potrzeb.

9. Dom Pomocy Społecznej w Chodzieży

Działania podejmowane przez Dom Pomocy Społecznej w Chodzieży w 2013 r. w ramach celu I :

1. Pomoc mieszkańcom Domu w uzyskaniu dofinansowania do przedmiotów ortopedycznych (wózki inwalidzkie, buty ortopedyczne, kule łokciowe, aparaty słuchowe, okulary, pieluchomajtki, cewniki, worki, materace p/odleżynowe, worki stomijne).
2. Podniesienie estetyki wyglądu pokoi mieszkalnych (malowanie ścian, wymiana okien i drzwi w wytypowanych pokojach).
3. Zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom poprzez kontynuację współpracy z firmą ochroniarską.

Dom Pomocy Społecznej w Chodzieży podejmował również działania aktywizujące zawodowo niepełnosprawnych mieszkańców w ramach celu II:

1. Pomoc w dotarciu (dowiezienie samochodem DPS) do PUP-u w Chodzieży niepełnosprawnych mieszkańców zapisanych jako osoby bezrobotne poszukujące pracy.
2. Stwarzanie przez Dom mieszkańcom warunków do aktywności społecznej i pełnienia ról społecznych poprzez możliwość udzielania się w kawiarence DPS, przydział garażu, możliwość powrotu do DPS w godzinach obowiązywania ciszy nocnej).
3. Udział niepełnosprawnych mieszkańców w projekcie „Jest tyle do zrobienia” realizowane ze środków PFRON przez stowarzyszenie WIDOKI w Chodzieży- udział bierze 2 mieszkańców (okresowa pomoc w dotarciu na zajęcia).

Działania podejmowane przez Dom Pomocy Społecznej na rzecz rozwoju wsparcia oraz poziomu usług na rzecz osób niepełnosprawnych w ramach celu III :

1. Wypożyczanie sprzętu rehabilitacyjnego, łóżek osobom niepełnosprawnym z terenu powiatu chodzieskiego.
2. Informowanie o aktualnych działaniach podejmowanych przez instytucje i organizacje pozarządowe na rzecz osób niepełnosprawnych poprzez wywieszanie informacji na tablicy ogłoszeń w holu głównym DPS w formie np. pism, ulotek, plakatów.
3. Udział pracowników Działu Terapeutyczno - Opiekuńczego w szkoleniach wewnętrznych i zewnętrznych:

- 2 pracowników (pielęgniarki)- szkolenie zewnętrzne „Nowoczesne metody leczenia odleżyn”,
- 54 pracowników - szkolenie wewnętrzne „Kodeks etyki pracowników DPS Ch- ż”,
- 1 pracownik (pracownik socjalny)- szkolenie zewnętrzne „Praktyka postępowania egzekucyjnego w administracji”,
- 6 pracowników (pracownicy socjalni, kierownicy ZOT)- szkolenie wewnętrzne- „Zmiany w Ustawie o pomocy społecznej”,
- 6 pracowników- (pracownicy socjalni, kierownicy ZOT)- szkolenie wewnętrzne- „Regulamin mieszkańców Domu Pomocy Społecznej w Chodzieży”,
- szkolenie wewnętrzne „Prawa i obowiązki mieszkańców Domu Pomocy Społecznej w Chodzieży oraz kierunki prowadzonej terapii i metody pracy z mieszkańcami”- w szkoleniu wzięli udział wszyscy pracownicy DPS zatrudnieni w Dziale Terapeutyczno- Opiekuńczym.

Podnoszenie świadomości społecznej na temat problemów osób niepełnosprawnych i ich rodzin oraz aktywizacja i integracja podmiotów wspierających osoby niepełnosprawne w ramach celu IV odbywało się poprzez:

1. Organizowanie przez Dom spotkań o charakterze integracyjnym ze społecznością lokalną (Klub Seniora, wizyty przedszkolaków, młodzieży z chodzieskich szkół, świetlicy socjoterapeutycznej PROMYK DOBRA, scholi parafialnej, Klub Seniora z Piły, koncerty (zespół WRZOSY, Seniorki, Pogodna Jesień, Babie Lato, Złoty Liść, Nietuszkowiaczy), spotkanie z parodystą, dziećmi z Domu Kultury w Budzynie, spotkania integracyjno- aktywizujące.
2. Organizowanie przez Dom wyjazdów mieszkańców niepełnosprawnych do miasta środkami transportu publicznego z dostosowaniem dla osób niepełnosprawnych, nad jezioro na promenadę chodzieską, do kawiarni, do ChDK- u.
3. Wyjazdy z mieszkańcami w ramach akcji „POWROTY DO KORZENI”- wyjazdy z mieszkańcami w ich rodzinne strony, odwiedziny u rodzin, odwiedziny grobów zmarłych rodziców i innych krewnych.
4. Prowadzenie pogadanek z dziećmi z przedszkoli, młodzieżą szkolną dotyczących niepełnosprawności, osób starszych, chorych i ich potrzeb.

5. Informowanie i motywowanie młodych osób (młodzieży szkolnej, studentów odbywających praktyki) o możliwości pracy w ramach wolontariatu.
6. Umożliwianie mieszkańcom kontaktu z mediami-wypowiadanie się na określony temat (np. problemy osób niepełnosprawnych).

10. Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Szamocinie

CEL I. Niepełnosprawni wychowankowie objęci są działaniami specjalistycznymi wynikającymi z programu opiekuńczo- wychowawczego.

Ponadto został złożony wniosek o dofinansowanie zakupu samochodu do przewozu osób niepełnosprawnych ze środków PFRON w ramach programu „ Wyrównywania różnic między regionami II w obszarze D” .

CEL II. Pomoc usamodzielniającym się wychowankom w znalezieniu zatrudnienia.

Odbycie stażu w placówce.

CELI. Pozyskiwanie środków do realizacji zadań służących wspieraniu osób niepełnosprawnych, zakup pomocy dydaktycznych, zakup aparatu słuchowego dla wychowanki.

CEL IV. Niepełnosprawni wychowankowie objęci są nauczaniem specjalnym w szkołach specjalnych. Stały udział w terapii pedagogicznej i psychologicznej.

III. Szkoły i przedszkola

1. Miejskie Gimnazjum w Chodzieży

W Miejskim Gimnazjum im. I.J. Paderewskiego w Chodzieży są organizowane zajęcia indywidualne dla uczniów niepełnosprawnych oraz są do tego przystosowane sale lekcyjne.

Ponadto nauczyciele, wychowawcy w ramach lekcji wychowawczych prowadzą zajęcia w zakresie wiedzy o niepełnosprawności, dzięki czemu mają możliwość podniesienia świadomości społecznej uczniów na temat osób niepełnosprawnych, z którymi spotykają się na co dzień. Również młodzież poprzez wolontariat, uczestniczy w spotkaniach z młodzieżą niepełnosprawną, a także prowadzi zbiórki niezbędnych rzeczy, maskotek dla uczniów z niepełno sprawnościami.

2. Zespół Szkół Licealno - Gimnazjalnych w Ratajach

Cel I Łagodzenie skutków niepełnosprawności przez poprawę warunków życia osób niepełnosprawnych

- Dostosowanie pomieszczeń szkolnych do potrzeb osób niepełnosprawnych (Klasy lekcyjne, wysokość stołów, szerokość drzwi, dostosowanie toalet, podjazdy przy wejściach, winda),
- Dostosowanie sprzętu technicznego do potrzeb osoby niepełnosprawnej (powiększona klawiatura komputerowa dla osób słabowidzących, słuchawki dla osób słabosłyszących, myszka komputera zamieszczana za pomocą specjalnej opaski, na głowie, dla osób z niepełnosprawnością rąk, szersze stanowisko pracy dla osób poruszających się na wózku),
- Dyżury nauczycielskie, w kasach, w których mają zajęcia osoby niepełnosprawne, w celu zapewnienia bezpieczeństwa.

Cel II. Rozwój działań aktywizujących zawodowo osoby niepełnosprawne

- Został zrealizowany program z doradztwa zawodowego dla osób niepełnosprawnych, przeprowadzony w ramach unijnych projektów,
- W ramach lekcji podnoszona jest świadomość osób niepełnosprawnych, na temat możliwości dalszego zatrudnienia,

- Wystawy prac uczniów niepełnosprawnych na terenie szkoły,
- Udział w imprezach i uroczystościach szkolnych osób niepełnosprawnych, na równi z innymi i na miarę swoich możliwości.

Cel III. Rozwój systemu wsparcia oraz poziomu usług

- Pomoc psychologiczno – pedagogiczna dla osób niepełnosprawnych,
- Indywidualizowanie pracy z osobą niepełnosprawną na podstawie indywidualnych planów edukacyjno – terapeutycznych,
- Dostosowanie dla uczniów niepełnosprawnych w sytuacji zdawania egzaminu maturalnego i zawodowego,
- Realizacja zajęć rewalidacyjnych dla uczniów z zaleceniami,

Cel IV. Podnoszenie świadomości społecznej na temat problemów osób niepełnosprawnych i ich rodzin oraz aktywizacja i integracja podmiotów wspierających osoby niepełnosprawne

- Realizacja lekcji wychowawczych w klasach pierwszych szkoły ponadgimnazjalnej, na temat rodzajów niepełnosprawności i podejmowania kontaktów społecznych z osobami niepełnosprawnymi, w celu minimalizowania barier społecznych (jest to lekcja wpisana jako obowiązkowa w programie wychowawczym szkoły),
- Współpraca z instytucjami wspierającymi osoby niepełnosprawne,
- Udział w Dniu Godności Osób Niepełnosprawnych, zorganizowanym przez Ośrodek dziennej Aktywności w Chodzieży.

3. Gimnazjum im. Powstańców Wielkopolskich w Budziniu

Budynek szkoły przystosowany jest do przebywania w nim osób niepełnosprawnych poprzez wykonanie przy każdym z głównych wejść podjazdów.

W szkole prowadzone są zajęcia rewalidacyjne z uczniami niepełnosprawnymi. Szkoła udostępnia pomieszczenia w celu rehabilitacji osób niepełnosprawnych, sprzyja podnoszeniu świadomości społecznej na temat problemów osób niepełnosprawnych.

4. Szkoła Podstawowa im. T. Kotarbińskiego w Budzynie

Rozwój systemu wsparcia oraz poziomu usług na rzecz osób niepełnosprawnych

W roku 2013 do naszej placówki uczęszczali uczniowie z niepełnosprawnościami intelektualnymi lub deficytami słuchowymi o różnym nasileniu (od niedosłuchu po głuchotę); otrzymywali oni wsparcie psychologiczno – pedagogiczne w formie zajęć rewalidacyjnych. Ponadto szkoła zyska niebawem specjalistę z dziedziny surdologopedii, gdyż jedna z nauczycielek podjęła studia w tym zakresie i prowadzi już zajęcia z wybranymi uczniami.

Podnoszenie świadomości społecznej na temat problemów osób niepełnosprawnych i ich rodzin oraz aktywizacja i integracja podmiotów wspierających osoby niepełnosprawne

Dla podniesienia świadomości uczniów nt. problemów osób niepełnosprawnych wszyscy uczniowie klas V realizowali zajęcia z pedagogiem szkolnym w ramach cyklu pt. „Co to jest empatia?” (wymiar godzin: 2h dla każdej klasy V).

5. Zespół Szkół w Margoninie

A. Szkoła Podstawowa

Rozwój systemu wsparcia oraz poziomu usług na rzecz osób niepełnosprawnych.

1. Poradnictwo dla rodziców w pozyskiwaniu środków i pomocy materialnej oraz na realizację zadań służących wspieraniu rozwoju uczniów niepełnosprawnych.
2. Pomoc dla rodziców w zakresie diagnozowania pedagogicznego i medycznego problemów i niepełnosprawności u dzieci.
3. Udostępnianie informacji o instytucjach i organizacjach, możliwościach uzyskania pomocy i działaniach podejmowanych przez instytucje oraz organizacje na rzecz osób niepełnosprawnych przez nauczycieli i pedagoga.
4. Pomoc dla rodziców w zakresie doskonalenia umiejętności niezbędnych we wspieraniu rozwoju uczniów.
5. Tworzenie warunków edukacyjnych umożliwiających niepełnosprawnym dzieciom rozwój fizyczny i umysłowy poprzez:
  - rozpoznawanie potencjalnych możliwości i zaspokajanie indywidualnych potrzeb uczniów (przystosowanie sali do nauki, podjazd, indywidualna opieka podczas przerw),

- kształcenie specjalne, kształcenie indywidualne, dostosowanie warunków nauczania oraz oceniania do potrzeb i możliwości psychofizycznych uczniów z zapewnieniem realizacji zaleceń zawartych w orzeczeniach PPP i IPET, opracowanie WOPFU oraz IPET, dostosowanie warunków sprawdzianu zewnętrznego,
- współpraca z PPP oraz konsultantem nauczania specjalnego CDN w Pile w zakresie diagnozowania i wspierania w nauce uczniów niepełnosprawnych (organizacja konsultacji ze specjalistą z udziałem rodziców i nauczycieli),
- angażowanie uczniów niepełnosprawnych do czynnego udziału w życiu klasy i szkoły (udział w uroczystościach, występach, przedstawieniach),
- zajęcia rewalidacyjne,
- pomoc psychologiczno - pedagogiczna w formie zajęć korekcyjno - kompensacyjnych i logopedycznych,
- zajęcia dla uczniów szkoły w Ośrodku Diennej Aktywności dla Dzieci Niepełnosprawnych w Chodzieży,
- rozmowy indywidualne z uczniami i rodzicami, spotkania zespołów pomocy psychologiczno-pedagogicznej, współpraca wszystkich członków zespołów powołanych do pracy z uczniami objętymi kształceniem specjalnym,
- zabawy integrujące wszystkich uczniów podczas zajęć świetlicowych, pozalekcyjnych, występów, wspólnych zajęć, spotkań, wyjazdów, wycieczek,
- integracja uczniów, zespołów klasowych i rodziców ze środowiskiem lokalnym podczas organizowanych świąt, uroczystości, imprez kulturalnych (Andrzejkki, bal karnawałowy, tradycje Bożego Narodzenia, WOŚP, Mikołajki, Dzień Matki).

Podnoszenie świadomości społecznej na temat problemów osób niepełnosprawnych i ich rodzin.

1. Kształtowanie u uczniów postaw tolerancji oraz umiejętności wspierania niepełnosprawnych dzieci przez rówieśników poprzez:
  - uczestniczenie uczniów niepełnosprawnych w zajęciach i wydarzeniach odbywających się w klasie,

- codzienne, systematyczne wdrażanie dzieci do pomocy i współpracy z niepełnosprawnymi kolegami.
2. Podejmowanie działań mających na celu przybliżanie uczniom tematyki niepełnosprawności i specyfiki funkcjonowania niepełnosprawnych dzieci poprzez:
    - realizację zagadnień niepełnosprawności wynikających z podstawy programowej w klasach I-III, np. jak pomagać osobom z różnymi typami niepełnosprawności, funkcjonowanie niepełnosprawnych w społeczeństwie, sport niepełnosprawnych,
    - rozmowy i pogadanki w klasach, m.in. o tolerancji, prawach dziecka, potrzebach innych ludzi, sposobach zachowania się i komunikowania z niepełnosprawnymi,
    - podnoszenie wrażliwości, budzenie empatii u młodszych dzieci poprzez wykorzystanie tekstów bajek psychoedukacyjnych, Dzień Tolerancji,
    - tematykę realizowaną z wychowawcą na lekcjach wychowawczych
  3. Aktywizowanie społeczności lokalnych do działań na rzecz osób niepełnosprawnych - wsparcie stowarzyszenia „Małe Radości”.
  4. Akcje charytatywne na rzecz niepełnosprawnych (np. zbieranie nakrętek).

B. Publiczne Gimnazjum

Podnoszenie świadomości społecznej na temat problemów osób niepełnosprawnych:

1. Zajęcia psychoedukacyjne o tematyce (pedagog szkolny):
  - Postawy wobec osób niepełnosprawnych,
  - Wartości, dla których warto żyć,
  - Zanim wkroczę w dorosłe życie.
2. Spotkania w klasach II pod hasłem: „Nie ma kaleki - jest człowiek” (pedagog szkolny).
3. Lekcje wychowawcze, lekcje języka polskiego i wychowania do życia w rodzinie dotyczące uwrażliwiania uczniów na problemy ludzi chorych i niepełnosprawnych.
4. Zachęcanie młodzieży do wolontariatu.
5. Udział uczniów w wielu akcjach charytatywnych na rzecz osób potrzebujących.

6. Szkoła Podstawowa nr 3 w Chodzieży

Działania szkoły prowadzone są w dwóch kierunkach:

1. pomoc uczniom niepełnosprawnym w szkole,
2. edukacja uczniów.

W związku z brakiem akceptacji w środowisku i samotność uczniów niepełnosprawnych podejmujemy działania integrujące go ze szkołą. Uczeń z niepełnosprawnością bierze udział w życiu klasy, uczestniczy w imprezach klasowych – wycieczka, otrzymał wsparcie materialne w formie odzieży i paczki żywnościowej. Matka jest wspierana przez nauczycieli, pedagoga, informowana jest o możliwościach uzyskania pomocy. Uczeń realizuje obowiązek szkolny w Ośrodku Diennej Aktywności, gdzie ma możliwość szerszej socjalizacji a także uczestniczenia w dodatkowych zajęciach rewalidacyjnych, rehabilitacyjnych.

Wśród uczniów naszej szkoły podejmowane są działania mające na celu podnoszenia świadomości na temat problemów osób niepełnosprawnych i ich rodzin. Na lekcjach przybliżana jest tematyka osób niepełnosprawnych celem nauki zachowań empatycznych. Uczy się sposobów pomagania potrzebującym.

7. Szkoła Podstawowa w Lipinach

Szkoła dokonała likwidacji barier architektonicznych poprzez budowę podjazdu i barierki przed wejściem do szkoły (cel I).

(cel III)Pozyskiwanie środków finansowych na rzecz osób niepełnosprawnych.

(cel IV)Podejmowanie działań mających na celu przybliżenie problematyki osób niepełnosprawnych poprzez udział w projekcie na rzecz Integracji Dzieci „Uczymy się razem żyć. Odkrywamy nowe horyzonty”- WIFOON oraz udział w konkursie organizowanym przez Stowarzyszenie DOGONIC RADOSĆ - „Mój niepełnosprawny kolega”.

8. Zespół Szkół im. Władysława Reymonta w Lipiej Górze

W Zespole Szkół w Lipiej Górze w roku szkolnym 2012/2013 uczyło się czworo uczniów niepełnosprawnych. Jeden uczeń z niepełnosprawnością intelektualną

w stopniu lekkim uczestniczy w zajęciach z całą klasą. Uczeń ten jest objęty rewalidacją. Natomiast troje uczniów niepełnosprawnych objętych jest nauczaniem indywidualnym. Są to uczniowie: z niepełnosprawnością sprzężoną (upośledzenie umysłowe w stopniu znacznym oraz niepełnosprawnością ruchową będącą skutkiem porażenia dziecięcego), dystrofią mięśniową, z niepełnosprawnością sprzężoną (upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim, obustronny niedosłuch przewodzeniowy, zespół Goldenhara).

W szkole są podejmowane działania określone w celach I, III i IV Powiatowego Programu Działań.

Rodzice uczniów niepełnosprawnych otrzymują w szkole wsparcie od nauczycieli oraz pedagoga szkolnego w zakresie edukacji dzieci, organizacji ich wolnego czasu, rozwiązywania problemów wychowawczych, a także zorganizowanie przenośnej toalety dla ucznia. W okresie bożonarodzeniowym uczniowie wykonali upominki świąteczne dla swoich niepełnosprawnych rówieśników.

Podnoszenie świadomości społecznej na temat osób niepełnosprawnych odbywa się w oparciu o udział w życiu szkoły i klas, uczestnictwo w imprezach szkolnych: rekolekcjach, apelach okolicznościowych, itp.

Na lekcjach wychowawczych kształtowane są prawidłowe postawy uczniów wobec osób niepełnosprawnych, akceptowanie ich odmienności, umiejętność wspierania osób niepełnosprawnych oraz ich bliskich.

9. Niepubliczne Przedszkole nr 2 im. Szewczyka Dratewki w Chodzieży

Cel I. Łagodzenie skutków niepełnosprawności poprzez poprawę warunków życia niepełnosprawnych:

- likwidowanie barier architektonicznych – remont dwóch łazienek, przystosowanie ich dla osób niepełnosprawnych,
- zakup specjalnego krzeselka dla dziecka z porażeniem mózgowym,
- organizowanie specjalistycznych zajęć (kynoterapia, rehabilitacja, zajęcia z logopedą, psychologiem),
- dobór odpowiednich środków dydaktycznych, form i metod pracy w grupie przedszkolnej oraz na zajęciach indywidualnych (metody pedagogiki specjalnej),
- usprawnianie czynności samoobsługowych w celu poprawienia jakości życia.

Cel II. Rozwój działań aktywizujących zawodowo osoby niepełnosprawne:

- integracja dzieci niepełnosprawnych i ich rodzin ze społecznością przedszkola (organizowanie uroczystości grupowych i przedszkolnych, zajęć otartych dla rodziców, warsztatów i szkoleń dla rodziców),
- integracja dzieci niepełnosprawnych i ich rodzin ze społecznością lokalną - udział w olimpiadzie przedszkolnej,
- integracja dzieci w grupie przedszkolnej.

Cel III. Rozwój systemu wsparcia oraz usług na rzecz osób niepełnosprawnych:

- stworzenie grupy wsparcia prowadzonej przez panią psycholog dla rodziców dzieci niepełnosprawnych.

Cel IV. Podnoszenie świadomości społecznej na temat problemów osób niepełnosprawnych i ich rodzin

- promocja placówki w mediach lokalnych.

10. Niepubliczne Przedszkole nr 3 „Wesoły Smyk” w Chodzieży

Wyeliminowano bariery ograniczające uczestnictwo osób niepełnosprawnych w dostępie do edukacji-likwidacja barier architektonicznych - zbudowana pochylnia z dojściem do budynku. Utworzono salkę terapeutyczno-relaksacyjną wyposażoną w sprzęt gimnastyczny i basen z kolorowymi piłeczkami. Doposażono gabinet logopedyczny i psychologa w materiały do pracy z dzieckiem.

Organizowano transport dla dzieci niepełnosprawnych podczas organizowanych wycieczek.

Rozwój systemu wsparcia oraz poziomu usług na rzecz osób niepełnosprawnych:

- zatrudnienie osób posiadających orzeczenie o niepełnosprawności,
- przyjęcie na praktyki stażystów posiadających orzeczenie o niepełnosprawności.

Rozwój systemu wsparcia oraz poziomu usług na rzecz osób niepełnosprawnych:

- prowadzenie wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci,
- zatrudnienie specjalistów
  - diagnoza psychologiczna,
  - zajęcia logopedyczne,
  - fizjoterapia
  - pedagog specjalny.

- organizowanie warsztatów dla rodziców dzieci wymagających pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz niepełnosprawnych,
- konsultacje ze specjalistami dla dzieci niepełnosprawnych,
- doposażenie środków dydaktycznych do potrzeb dzieci niepełnosprawnych,
- pogłębianie przez kadre wiedzy merytorycznej i metodycznej w zakresie psychologii, logoterapii, poprzez podnoszenie kwalifikacji i doskonalenie umiejętności zawodowych; podnoszenie kwalifikacji przez nauczyciel z zakresu oligofrenopedagogiki
- stosowanie metod i form pracy z dzieckiem w celu wspomaganie jego rozwoju system („Edukacja przez ruch” D. Dziamskiej, „Ruch Rozwijający”, W. Sherborne, Pedagogika Zabawy, metoda G. Domana, metoda P. Denisona - kinezylogia edukacyjna, metoda Bon Depart - Dobrego Startu, Muzykoterapia),
- objęcie dzieci niepełnosprawnych opieką specjalistów: pedagoga specjalnego, logopedy i fizjoterapeuty.

(cel IV) Podnoszenie świadomości społecznej na temat problemów osób niepełnosprawnych i ich rodzin oraz aktywizacja i integracja podmiotów wspierających osoby niepełnosprawne:

- współpraca z Polskim Związkiem Niewidomych,
- prowadzenie „Akcji nakrętka”- zbieranie nakrętek przez dzieci przedszkolne i środowisko lokalne z przeznaczeniem zebranych funduszy na rzecz dzieci niedowidzących,
- zorganizowanie dla rodziców spotkania z psychologiem i logopedą,
- wprowadzenie języka migowego z grupą dzieci w celu przybliżenia im świata ludzi niepełnosprawnych, poznania wybranych znaków ideograficznych, poszanowanie inności i postaw tolerancji (kółko zainteresowań w gr. II),
- wprowadzenie kodeksu przedszkolaka w celu integracji grupy,
- spotkanie z okazji Dnia Babci i Dziadka-uwrażliwienie na potrzeby osób starszych,
- kampania edukacyjna na rzecz integracji dzieci z niepełnosprawnością w szkołach ogólnodostępnych „Uczymy się żyć razem-dzieciaki z podwórka” – obejrzenie filmu, którego celem jest poprawa funkcjonowania dzieci z niepełnosprawnością w środowisku i ograniczenie ich dyskryminacji przez rówieśników i nauczycieli,
- współpraca z Przedszkolem nr 2 z oddziałami integracyjnymi (oglądanie teatrzyków, przedstawień, wspólne zabawy),

- współpraca z Ośrodkiem Diennej Aktywności (przedstawienia dla dzieci),
- współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną,
- pogadanki, rozmowy przybliżające potrzeby osób niepełnosprawnych,
- wspólne zabawy i pobyt w grupie dzieci zdrowych z niepełnosprawnymi celem podnoszenia świadomości społecznej na temat problemów osób niepełnosprawnych,
- zorganizowano „Piknik Rodzinny” w ogrodzie przedszkolnym,
- wspieranie działań na rzecz zapobiegania niepełnosprawności – prowadzenie działań z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia (promocja zdrowego sposobu odżywiania się, promocja aktywności fizycznej – „Przedszkole w ruchu”).

11. Niepubliczne Przedszkole nr 4 „Pod Dębusem Olbrzymkiem” w Chodzieży

W ramach rozwoju działań aktywizujących zawodowo osoby niepełnosprawne dwie osoby posiadające orzeczenie o stopniu niepełnosprawności odbyły staż z PUP 50+ .

Rozwój systemu wsparcia oraz poziomu usług na rzecz osób niepełnosprawnych (cel III):

- w przedszkolu przebywają dzieci posiadające orzeczenie o niepełnosprawności (prowadzona jest terapia z dziećmi oraz systematyczne spotkania z psychologiem),
- przedszkole uczestniczy w akcjach społecznych wspomagając osoby niepełnosprawne (Szlachetna Paczka, zbieranie nakrętek – zakup wózka inwalidzkiego dla dziecka),
- zorganizowano przedstawienia teatralne dla pensjonariuszy Domu Pomocy Społecznej w Chodzieży

W ramach celu IV dotyczącego podnoszenia świadomości społecznej na temat problemów osób niepełnosprawnych i ich rodzin oraz aktywizacja i integracja podmiotów wspierających osoby niepełnosprawne zorganizowano warsztaty dla rodziców z psychologiem.

IV. Szpitale

1. Szpital Powiatowy im. Prof. Romana Drewsa w Chodzieży

CEL I. Łagodzenie skutków niepełnosprawności poprzez poprawę warunków życia osób niepełnosprawnych:

- 1) Likwidacja barier architektonicznych i technicznych - podjazdy, windy sanitariaty dla niepełnosprawnych
- 2) Likwidacje barier transportowych – bezpłatny transport sanitarny
- 3) W czasie pobytu w szpitalu zapewniamy zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze (np. wózki, kule, balkoniki itp.)
- 4) Każdy pacjent wypisany ze szpitala wymagający korzystania ze środków pomocniczych lub ortopedycznych otrzymuje wniosek, uprawniający go do zakupu w/w z dopłatą Narodowego Funduszu Zdrowia.
- 5) Pacjenci niepełnosprawni hospitalizowani w naszym Szpitalu są traktowani priorytetowo i przyjmowani w trybie pilnym w oddział rehabilitacji.
- 6) Pacjenci niepełnosprawni wypisani ze szpitala są bezpłatnie transportowani do domu

CEL II. Rozwój działań aktywizujących zawodowo osoby niepełnosprawne.

Szpital zatrudnia 15 osób niepełnosprawnych na różnych stanowiskach pracy, zapewniając im rozwój, szkolenia oraz partnerstwo w zespole.

CEL III Rozwój systemu wsparcia oraz poziomu usług na rzecz osób niepełnosprawnych.

- 1) Pozyskiwanie środków z funduszy europejskich na rozwój Szpitala, mający bezpośredni wpływ na wysoką jakość świadczonych usług szczególnie dla osób niepełnosprawnych,
- 2) udostępnianie informacji o instytucjach, organizacjach , wypożyczalniach sprzętu osobom niepełnosprawnym.

CEL IV Podnoszenie świadomości społecznej na temat problemów osób niepełnosprawnych i ich rodzin oraz aktywizacja i integracja podmiotów wspierających osoby niepełnosprawne:

- 1) Współpraca z organizacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych
- 2) Udział pracowników medycznych – lekarzy, pielęgniarek w spotkaniach osób niepełnosprawnych połączonych ze szkoleniem o tematyce interesującej te osoby,

- 3) Udział pracowników medycznych w imprezach organizowanych przez organizacje działające na rzecz osób niepełnosprawnych,
- 4) Udział w programie „ Szpital Przyjazny Kombatantom”
- 5) Powołanie Rzecznika ds. Praw Pacjentów oraz Rzecznika ds. Kombatantów.

2. Wielkopolskie Centrum Pulmonologii i Torakochirurgii

im. Eugenii i Janusza Zeylandów

Centrum podjęło następujące działania:

W ramach celu I zlikwidowano bariery, w szczególności architektoniczne, urbanistyczne, transportowe w swobodnym przemieszczaniu się osób niepełnosprawnych. Szczególną uwagę należy zwrócić na modernizację oraz rozbudowę Pawilonu Chodych nr 1 szpitala w Ludwikowie, gdzie przystosowano obiekt zgodnie z wymogami i standardami unijnymi: windy, toalety, podjazdy, parkingi.

W ramach celu II Centrum zatrudnia 24 osoby posiadające orzeczony stopień o niepełnosprawności.

- 18 osób-lekki stopień niepełnosprawności

- 5 osób-umiarkowany stopień niepełnosprawności

-1osoba-znaczny stopień niepełnosprawności

Wszystkie osoby korzystają z należnego im urlopu dodatkowego, jak również z możliwości odbycia turnusów rehabilitacyjnych.

Zgodnie z art. 20a.1. ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej, dotyczący poruszania się osoby niepełnosprawnej wraz z psem asystującym, Centrum w szczególności respektuje powyższy zapis, ułatwiając możliwość przemieszczania się osób niepełnosprawnych na terenie Centrum. Osoby niepełnosprawne mogą liczyć na pomoc i wsparcie ze strony pracowników szpitala.

W ramach celu IV Wielkopolskie Centrum Pulmonologii i Torakochirurgii im. Eugenii i Janusza Zeylandów było współorganizatorem konferencji z okazji Międzynarodowego Dnia Osób Niepełnosprawnych – „Społeczeństwo otwarte na rehabilitację osób niepełnosprawnych” na której odbywały się liczne warsztaty, otwarte konkursy.

Centrum zwraca szczególną uwagę na współpracę ze społecznością lokalną, jednostkami samorządowymi, a przede wszystkim w zaangażowaniu środowiska lekarskiego w akcje nakierowane na „przełamywanie barier”.

Na terenie Centrum odbywają się cykliczne akcje promujące zdrowy styl życia np. coroczne „Pikniki Tlenowe” oraz akcja „Zdrowie zamiast papierosa”, gdzie wszyscy zainteresowani mają możliwość skorzystania z bezpłatnego wykonania szeregu badań profilaktycznych, w jednym miejscu i w określonym czasie bez wymaganych skierowań. Jako zasadniczy cel na rok 2014 Centrum zamierza zmodernizować budynek szpitala w Chodzieży, uwzględniając wszystkie potrzeby oraz wymogi dostosowania obiektu dla funkcjonowania osób niepełnosprawnych.

V. Organizacje pozarządowe

1. Stowarzyszenie Otwarte Serca w Szamocinie

Zgodnie z obowiązującymi nas przepisami dotyczącymi przeznaczenia nawiązek i kar pieniężnych, (KK), które organizacja otrzymywała do 2011r. organizacja zobligowana jest wspierać dzieci i młodzież po wypadkach komunikacyjnych na terenie całego kraju.

W ramach:

A. celu I:

- refundacja rowerka treningowego dla podopiecznej Stowarzyszenia "Bioderko",
- refundacja kosztów naprawy wózków inwalidzkich (Kraj),
- pokrycie kosztów zakupu oleju silikonowego do protez kończyn dolnych, przeciwoleżynowych poduszek do wózków, dofinansowanie do protez kończyn dolnych i górnych oraz śródstopia.

B. celu III dla niepełnosprawnych dzieci i młodzieży z terenu Polski;

- refundacja rehabilitacji ortopedycznej dzieci; stowarzyszenie "Bioderko" z Chodzieży,
- Centrum Rozwoju i Stymulacji Dziecka w Poznaniu- refundacja terapii neurorozwojowej, terapia psychologiczna (refundacja zajęć z psychologiem z Piły),
- udział dzieci niepełnosprawnych (intelektualnie) w zajęciach, wycieczkach organizowanych przez Stowarzyszenie (w czasie wolnym od nauki szkolnej).

C. celu IV: Na rzecz podnoszenia świadomości społecznej na temat problemów osób niepełnosprawnych i ich rodzin oraz aktywizacja i integracja podmiotów wspierających osoby niepełnosprawne zapraszamy rodziców (niepełnosprawnych) na wspólne zajęcia z dziećmi. Stowarzyszenie udzielało porad nt. możliwości rehabilitacji, leczenia dzieci. Umożliwiono udział na targach 50+, gdzie panie wystawiały swoje prace, skorzystały ze specjalistycznych badań i konsultacji. Panie przedstawiły swoje talenty oraz mogły zapoznać się z działalnością wielkopolskich organizacji pozarządowych. Uczestniczyły również w prelekcjach lekarzy specjalistów.

Stowarzyszenie współpracuje z wieloma organizacjami poza rządowymi na terenie kraju (z Pobiedzisk, Poznania, Piaseczna, Sobódki, Dąbrowy Górniczej), oraz z terenu powiatu chodzieskiego. Członkowie Stowarzyszenia uczestniczyli w szkoleniach organizowanych przez Stowarzyszenie Instytut Zachodni z Poznania - nabywając nowe umiejętności oraz certyfikaty ułatwiające pracę z dziećmi i dorosłymi niepełnosprawnymi.

2. Stowarzyszenie Osób po Endoprotezoplastyce Biodra Bioderko

1. Cel I

- a) Pomoc w zdobyciu łóżka szpitalnego dla osoby leżącej, z Wypożyczalni Sprzętu Rehabilitacyjnego w Czarnkowie.
- b) Pomoc w uzyskaniu balkoniku i kul łokciowych dla osoby po złamaniu biodra.
- c) Zamontowanie poręczy na klatce schodowej budynku przy ul. Jagiellońskiej 3, w którym mieści się sala rehabilitacyjna stowarzyszenia.
- d) Objęcie rehabilitacją domową 2 osób niepełnosprawnych leżących.

2. Cel II

- a) Działania na rzecz aktywizacji zawodowej osób w ramach umowy partnerskiej z firmą AC - Export z Obornik, oraz Wielkopolskim Instytutem Rozwoju Przedsiębiorczości i Edukacji w Chodzieży.
- b) Organizacja kursu masażu,
- c) zorganizowanie spotkania informacyjnego dla osób niepełnosprawnych dot. pozyskiwania pracy (w partnerstwie z Fundacją Innowacji i Rozwoju z Poznania),

3. Cel III - w 2013 roku organizacja realizowała trzy zadania współfinansowane przez Gminę Miejską Chodzież, Wojewodę Wielkopolskiego oraz Samorząd Województwa Wielkopolskiego ze środków PFRON, które dotyczyły rehabilitacji medycznej i społecznej osób z niepełnosprawnościami. Organizowano również szereg spotkań z lekarzami, psychologiem oraz rzecznikiem ds. pacjenta. Wydano również informator „Jak żyć ze sztucznym stawem biodrowym”, a także zakupiono aparat do magnetoterapii i kozetkę lekarską.

4. **Cel IV** - w celu podnoszenia świadomości społecznej na temat osób z niepełnosprawnością zorganizowano:

- kolejna edycję festynu prozdrowotnego Zdrowa Sobota,
- dwie akcje badania na osteoporozę (Dzień Mocnych Kości i Nie Łam się Zimą),
- konkurs fotograficzny „Niepełnosprawni w obiektywie”,
- organizacja wzięła udział w Targach Aktywni 50 + w Poznaniu oraz w Dniu Organizacji Pozarządowych w Poznaniu,
- Stowarzyszenie brało udział w grupie roboczej opracowującej Program Wyrównywania Szans Osób z Niepełnosprawnością w Województwie Wielkopolskim na lata 2014-2020,
- organizacja na co dzień współpracuje ze Stowarzyszeniem Otwarte Serce z Szamocina oraz Stowarzyszeniem Bezpieczny Powiat Chodzieski,
- Zdrowa Sobota Stowarzyszenia Bioderko wyróżniona została w konkursie Wielkopolska Otwarta dla Osób Niepełnosprawnych, jako dobra praktyka działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami, oraz ogłoszona przez Starostę Chodzieskiego do Witryny Obywatelskiej Prezydenta RP,
- Członkowie Stowarzyszenia i ich rodziny biorą udział w szeregu spotkań i wyjazdów integracyjnych, zawiązują przyjaźnie i wzajemnie się spierają.

3. Obywatelska Fundacja na Rzecz Dzieci Niepełnosprawnych i Potrzebujących Pomocy w Chodzieży i Warsztat Terapii Zajęciowej w Chodzieży

I. Działania na rzecz osób niepełnosprawnych realizowane przez Fundację:

- a. w ramach celu II - prowadzenie Warsztatu Terapii Zajęciowej w Chodzieży,
- b. w ramach celu III - pozyskiwanie środków na rzecz osób niepełnosprawnych i udzielanie pomocy finansowej na rehabilitację, leczenie, itp.,
- c. w ramach celu IV - organizowanie imprez integracyjnych na terenie powiatu chodzieskiego służących między innymi przybliżeniu świadomości społecznej problemów osób niepełnosprawnych. Współdziałanie z innymi organizacjami i instytucjami wspierającymi osoby niepełnosprawne.

II. Cele realizowane przez Warsztat w ramach następujących celów:

Cel II. *Rozwój działań aktywizujących zawodowo osoby niepełnosprawne.*

Zadaniem ustawowym realizowanym przez Warsztat jest stworzenie osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwości rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. W tym celu prowadzona jest terapia zmierzająca do rozwijania m. in. psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym lub podjęciu pracy.

Cel IV. *Podnoszenie świadomości społecznej na temat problemów osób niepełnosprawnych i ich rodzin oraz aktywizacja i integracja podmiotów wspierających osoby niepełnosprawne.*

Warsztat inicjuje i prowadzi współpracę z instytucjami i organizacjami wspierającymi osoby niepełnosprawne oraz samorządem terytorialnym. Uczestnicy Warsztatu czynnie uczestniczą w życiu społecznym poprzez udział bądź organizację różnego typu imprez mających na celu promowanie działalności Warsztatu a przede wszystkim przełamywanie stereotypów w postrzeganiu osób niepełnosprawnych.

Imprezy organizowane przez WTZ lub z udziałem uczestników Warsztatu w 2013 r.:

- udział w ogólnopolskim konkursie plastycznym „Moje Anioły” organizowanym przez MDK w Chodzieży,
- przekazanie wykonanego przez uczestników przedmiotu na licytację WOŚP,
- wyjście integracyjne do restauracji,
- udział w kuligu organizowanym przez MOSIR,
- zabawa karnawałowa w Margoninie,
- wybory samorządu WTZ
- dyskoteka warsztatowa „ostatki”,
- zorganizowanie pomocy dla psów bezdomnych w Punkcie Adopcyjnym w Chodzieży,
- uroczyste śniadanie wielkanocne w Warsztacie,
- Dzień rodzica,

- wieczór autorski uczestniczki P. Kowalskiej,
- udział w konkursie fotograficznym „Niepełnosprawni w obiektywie” organizowanym przez Stowarzyszenie „Bioderko”,
- udział w XIV Ogólnopolskiej Imprezie Sportowo - Integracyjnej Osób Niepełnosprawnych w Przygodzicach,
- wycieczka Sianożęty- Kołobrzeg,
- piknik w Zbyszewicach,
- Udział w Dniu Godności Osób Niepełnosprawnych Intelktualnie w Ośrodku Diennej Aktywności,
- udział w XX ogólnopolskim konkursie literackim prozy i poezji dla osób niepełnosprawnych,
- udział w festynie historycznym w Żoniu,
- wystawa prac uczestnika P. Sobkowskiego w ChDK w Chodzieży,
- udział w projekcie organizowanym przez WTZ Gębice „ WTZ-ty + przyroda = przygoda”
- uroczysty jubileusz 20 lecie WTZ,
- zajęcia edukacyjne w wiacie edukacyjnej Koła Łowieckiego „Daniel”,
- wyjście do kina na film Pt. „Mój biegun”
- otwarcie wystawy w sklepie „Arka”
- spotkanie wigilijne w siedzibie Warsztatu,
- wigilia miejska „W święta razem”.

4. Polski Związek Niewidomych - Zarząd Koła Powiatowego w Chodzieży

Działania podejmowane przez Związek w roku 2013:

- a. wydawanie darów żywnościowych dla członków Koła,
- b. w ramach współpracy z Wielkopolskim Instytutem Rozwoju Przedsiębiorczości PZN otrzymał darowiznę na zakup mebli do biura PZN Koło Chodzież,
- c. organizacja spotkania wielkanocnego dla 90 członków PZN,
- d. udział 20 członków PZN w turnusie rehabilitacyjno-szkoleniowym w Ustroniu,
- e. organizacja spotkań z przedszkolakami w ramach akcji „Zakrętka”,

- f. organizacja spotkania z przedstawicielką firmy kosmetycznej, w którym uczestniczyło 40 osób,
- g. udział w spotkaniu z okazji „Dnia Godności Osób Niepełnosprawnych Intelktualnie”,
- h. udział 49 członków koła w zorganizowanej wycieczce do ustronia morskiego,
- i. organizacja festynu dla członków Koła; w spotkaniu uczestniczyło 77 osób,
- j. organizacja obchodów Dnia Białej Laski; w spotkaniu uczestniczyło 60 członków Koła,
- k. organizacja spotkania opłatkowego-Wigilia; w spotkaniu uczestniczyło 95 członków Koła oraz zaproszeni goście.

5. Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów koło Margonin

Koło Margonin Polskiego Związku Emerytów ,Rencistów i Inwalidów zrzesza osoby niepełnosprawne. Biorą one udział we wszystkich spotkaniach członków Koła. W miarę zgłaszanych potrzeb organizacja stara się pomagać w nawiązywaniu kontaktów z instytucjami mogącymi bezpośrednio udzielić pomocy przy załatwianiu sprzętu rehabilitacyjnego np. wózka oraz o przydzielanie pomocy finansowej i materialnej osobom niepełnosprawnym np. z ośrodka pomocy społecznej i Caritas.

Ponadto Związek organizuje rehabilitację dla członków Koła.

6. Uniwersytet Trzeciego Wieku w Chodzieży

Stowarzyszenie prowadzi działalność głównie edukacyjną.

Działania, które wpisują się w cel IV skierowane są do osób starszych, nieaktywnych zawodowo. Jako formy aktywizujące prowadzone są zajęcia z gimnastyki rehabilitacyjnej, terapia tańcem, ćwiczenia rehabilitacyjne w basenie, sekcje nordic-walking, wzajemna pomoc koleżeńska w ramach sekcji wolontariatu. Podejmowane są również działania, mające przybliżyć problematykę osób niepełnosprawnych poprzez wykłady, warsztaty psychologiczne.

7. Stowarzyszenie Chodzieskich Amazonek „Różowa wstążeczka”

1. Cele działalności Stowarzyszenia to: wszechstronne działanie na rzecz kobiet przed i po leczeniu raka piersi oraz edukacji prozdrowotnej w ramach profilaktyki onkologicznej.
2. Stowarzyszenie w dniu 2013-12-31 liczyło 35 członków zwyczajnych i 2 wspierających. Od momentu założenia Stowarzyszenie Chodzieskich Amazonek „Różowa wstążeczka” nieprzerwanie prowadziło swoją działalność statutową. Zarząd stowarzyszenia zbierał się 12 razy. W roku 2013 Stowarzyszenie Chodzieskich Amazonek „Różowa wstążeczka” wykonując działalność statutową zrealizowało następujące zadania:
  - Zadanie polegające na współpracy z rehabilitantkami w formie wspólnej gimnastyki oraz indywidualnych ćwiczeń i masaży. W zadaniu brało udział regularnie około 20 osób.
  - Zadanie polegające na korzystaniu z rękawa do masażu limfatycznego i masażera przez potrzebujące Amazonki.
  - Zadanie polegające na pozyskaniu nowego pomieszczenia na siedzibę SChA oraz na salę do ćwiczeń i pozyskiwanie środków na jego adaptację.
  - Zadanie polegające na przygotowaniu i złożeniu projektu „Rak piersi jako druga szansa, nowe spojrzenie na życie” do Urzędu Wojewódzkiego – pozytywne rozstrzygnięcie i uzyskanie środków, realizacja i rozliczenie.
  - Zadanie polegające na przygotowaniu i złożeniu projektu „Walczymy o rehabilitację, celujemy w nowe rozwiązania w leczeniu raka piersi” z tzw. Funduszy Norweskich w obszarze przeciwdziałania wykluczeniu osób niepełnosprawnych –kwalifikacja do II etapu.
  - Zadanie polegające na udziale w gimnastyce rehabilitacyjnej pod kierunkiem rehabilitantek – w ramach realizacji projektu „Rak piersi jako druga szansa, nowe spojrzenie na życie” dla 30 członkiń SChA.
  - Zadanie polegające na realizacji zajęć ruchowych na basenie – indywidualnie wg własnych potrzeb.
  - Zadanie polegające na informowaniu o problematyce chorób nowotworowych - edukacja lokalnego środowiska, prelekcje, kontakt przez media, m.in.: propagowanie idei naszej działalności oraz w celach profilaktyki onkologicznej w powiecie chodzieskim – zorganizowanie spotkania edukacyjnego dla kobiet –

dwukrotnie /w Podaninie i w Strzelcach -udział wzięło łącznie około 40 osób; wywiad z prezesem SChA w telewizji lokalnej.

- Zadanie polegające na udziale w corocznym spotkaniu integracyjnym przedstawicieli organizacji i instytucji działających na rzecz osób niepełnosprawnych w powiecie chodzieskim - zaproszenie Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych w Chodzieży/.
- Zadanie polegające na zorganizowaniu spotkania integracyjnego z okazji Dnia Kobiet. Uczestniczyło 30 osób.
- Zadanie polegające na zorganizowaniu spotkania integracyjnego z okazji Andrzejek. Uczestniczyło 30 osób.
- Zadanie polegające na zorganizowaniu spotkania wielkanocnego dla Amazonek. /uczestniczyło 30 osób/
- Zadanie polegające na wspólnym wyjściu do CHDK na koncerty z okazji uroczystości patriotycznych.
- Zadanie polegające na zorganizowaniu corocznego spotkania integracyjnego Amazonek - wspólne grillowanie.
- Zadanie polegające na udziale Amazonek z całego powiatu w koncertach wakacyjnych w ramach imprez kulturalnych w Margoninie.
- Zadanie polegające na uczestnictwie w wernisażach i wystawach organizowanych przez MDK.
- Zadanie polegające na zorganizowaniu i wyjeździe członków Stowarzyszenia z przyjaciółmi i rodzinami oraz zaprzyjaźnionymi amazonkami z innych miejscowości w październiku na Ogólnopolską Pielgrzymkę Amazonek na Jasną Górę /4.-6.10.2013 r./ połączoną z wycieczką do Uniejowa -korzystanie z Term Uniejowskich i zwiedzanie atrakcji turystycznych w Uniejowie. Udział wzięło 45 osób /w tym amazonki z Wągrowca, Trzcianki i Poznania/.
- Zadanie polegające na udziale i uczestnictwie w Turnieju o Puchar Prezydenta Piły w Bowlingu (grudzień 2013 r.). Uczestniczyły 4 osoby.
- Zadanie polegające na udziale Amazonek w organizowanej przez Stowarzyszenie Bioderko akcji „Zdrowa Sobota” - wystawienie stoiska i propagowanie idei profilaktyki onkologicznej. Informowanie

- o działalności stowarzyszenia. Zachęcanie do samobadania piersi poprzez naukę samobadania przy użyciu fantoma piersi oraz do badań mammograficznych.
- Udział w konkursie fotograficznym „Jak dbam o swoje piersi”, organizowanym przez Wojewódzki SANEPID. Wysłanie prac.
  - Udział w konkursie fotograficznym „Niepełnosprawni w obiektywie-2013” - zajęcie III miejsca.
  - Zadanie polegające na zorganizowaniu warsztatów dla Amazonek- warsztaty plastyczne (wykonanie stroików-świeczników na spotkania wigilijne).
  - Zadanie polegające na przygotowaniu i zorganizowaniu spotkania wigilijnego w grudniu 2013 r. Uczestniczyło 27 osób.
  - Zadanie polegające na wolontariacie - działalność statutowa ochotniczek - odwiedziny chorych w szpitalach i wspieranie psychiczne kobiet krótko po zabiegu operacyjnym - dostarczanie wartościowych informacji pomocnych w załatwianiu spraw związanych z uzyskaniem orzeczenia o niepełnosprawności itp. Indywidualne rozmowy, porady, rozmowy telefoniczne, udzielane wsparcie amazonkom - poświęcono kilkadziesiąt godzin.
  - Zadanie polegające na współpracy naszego Stowarzyszenia z Ogólnopolską Federacją Amazonek /udział w spotkaniach i szkoleniach organizowanych przez Federację, wymiana korespondencji i informacji na tematy dotyczące leczenia, nowości medycznych i działalności Amazonek zrzeszonych w Federacji, np. w szkoleniu i spotkaniu integracyjnym Unii Wielkopolskiej Federacji Stowarzyszeń Amazonek w Sierakowie./
  - Zadanie polegające na przekazywaniu informacji i propagowaniu idei działalności Federacji Stowarzyszeń Amazonek. Wszelkie informacje na ten temat można znaleźć na stronie internetowej Federacji Stowarzyszeń.
  - Zadanie stałe polegające na zaopatrywaniu członków stowarzyszenia w materiały edukacyjne w zakresie profilaktyki zdrowia otrzymywane z Federacji /tworzenie i powiększanie indywidualnej biblioteczki amazonki/.
  - Zadanie polegające na zorganizowaniu spotkania z wiceprezes Federacji Amazonek - Lusią Werblińską - podsumowanie projektu „Kluby Amazonki-twoją szansą”. Szkolenie - Jak pisać projekty i jak zdobywać środki na działalność amazonek.

- Zadanie polegające na zorganizowaniu i udziale w szkoleniu „Biznes bez ograniczeń” prowadzone przez prezesa zarządu Fundacji Inicjatyw Społecznych i Rozwoju Przedsiębiorczości.
- Zadanie polegające na odwiedzeniu grobów, zapaleniu zniczy i złożeniu kwiatów z okazji święta zmarłych jako pamięć o zmarłych Amazonkach.
- Zadanie stałe polegające na objęciu w razie potrzeby całoroczną opieką psychologiczną członków Stowarzyszenia - wsparcie psychologa w postaci indywidualnych rozmów itp.
- Zadanie polegające na pomocy w organizacji „Dnia Godności Osób Niepełnosprawnych Intelktualnie” /współpraca ze Stowarzyszeniem Rodzin i Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych „Przebudzone Nadzieje”/.
- Zadanie polegające na udziale z okazji Dnia Niepełnosprawnych w spotkaniu z Burmistrzem Miasta z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych na terenie miasta Chodzieży - poznanie się, wymiana doświadczeń, integracja na rzecz osób niepełnosprawnych - plany na przyszłość.
- Zadanie polegające na udziale we mszy św. inaugurującej rok jubileuszowy 580-lecia Miasta Chodzieży z udziałem Jego Ekscelencji ks. Abp. Metropolity Gnieźnieńskiego Józefa Kowalczyka Prymasa Polski -promocja książki „Kronika Kościołów Chodzieskich”.
- Zadanie polegające na współpracy z Nadleśnictwem Podanin - w zakresie programu dla społeczeństwa z zakresu edukacji leśnej.

8. Poleskie Stowarzyszenie Diabetyków Koło w Chodzieży

Cel II - W Klubie Seniora przez cały rok, do drugi miesiąc odbywają się spotkania edukacyjne ludzi chorych na cukrzycę z miasta Chodzieży. Prowadzone przez lekarza specjalistę chorób wewnętrznych i geriatrę P. Wojciecha Wieczorka oraz pielęgniarkę z certyfikatem diabetologicznym P. Bogusławę Wieczorek. Członkowie Stowarzyszenia z zainteresowaniem wysłuchują pouczeń, rad jak żyć z chorobą i bez powikłań. Rady w/w profesjonalistów są wysoko cenione przez członków stowarzyszenia. Spotkania z lekarzem i pielęgniarką organizowane są nieodpłatnie.

Cel III – Klub Seniora jest miejscem stałych spotkań seniorów: kombatanów, emerytów, inwalidów, przewlekle chorych, niepełnosprawnych i z różnych środowisk. Jest adresowany do wszystkich osób, które chcą z niego korzystać od poniedziałku do piątku. Klub zapewnia: zaplecze higieniczno-sanitarne, kuchnię. Wszystkie pomieszczenia są wyremontowane, odmalowane, panuje ład i porządek. Taki stan jest możliwy pomocy finansowej Burmistrza Miasta Chodzieży, który jest bardzo przyjazny seniorom a szczególności osobom niepełnosprawnym, którzy stanowią większość wśród seniorów.

Cel IV – Istnieje ogromne zapotrzebowanie na integrację środowiska seniorów, osób niepełnosprawnych, często bardzo schorowanych i samotnych. Stowarzyszenie od 11 lat organizuje wczasy rekreacyjno sportowe w kawiarni Prima-Bistro w Chodzieży. W dwóch turnusach odpoczywa ok. 150 osób. Ten rodzaj wypoczynku cieszy się dużym zainteresowaniem. Tworzą się liczne przyjaźnie i osoby te nie odczuwają samotności. Odbywają się wspólne śpiewy, gry, zabawy, pikniki, rejsy stateczkiem po Jeziorze Miejskim, konkursy sportowe, wycieczki autokarowe po okolicach itp. W programie wczasowym oprócz integracji są podejmowane działania rehabilitacyjne w celu utrzymania sprawności ruchowej i fizycznej, codzienna poranna gimnastyka, aqua aerobik pod okiem instruktora fitness w oparciu o najnowsze metody, pływanie w basenie, jacuzzi i wiele innych atrakcji. Na uwagę zasługuje masowy udział uczestników wczasów we wszystkich punktach programu wczasowego.

Stowarzyszenie cieszy bardzo dobrą współpracą z Burmistrzem Miasta Chodzieży, który wspiera działania organizatora wczasów dla dobra osób niepełnosprawnych. Co roku znaczna część wczasów jest finansowana z budżetu miasta.

Bezpośredni kontakt Burmistrza i Przewodniczącej Rady, z osobami spoza aktywności zawodowej w trakcie trwania turnusów umożliwia zapoznanie się z ważnymi planami i problemami miasta. Integracja tych osób, to również danie poczucia seniorom, że są potrzebni w zakresie czynnego udziału w życiu i rozwoju miasta, w którym mieszkają.

9. Polskie Stowarzyszenie Widoki

Cel II Rozwój działań aktywizujących zawodowo osoby niepełnosprawne- w każdą środę Stowarzyszenie prowadzi „punkt wspierania osób niepełnosprawnych” - w ramach wolontariatu, w siedzibie Stowarzyszenia, gdzie każda osoba niepełnosprawna oraz pracodawcy, mogą otrzymać szczegółowe informację na temat zatrudnienia niepełnosprawnych.

Cel IV W celu podnoszenia świadomości społecznej oraz aktywizacji i integracji podmiotów wspierających osoby niepełnosprawne Stowarzyszenie realizowało projekt „Szansa na zwyczajne życie” kierowany do osób dotkniętych niepełnosprawnością- szczególnie wspierające opiekunów niepełnosprawnych dzieci i młodzieży.

10. Oddział Rejonowy Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Budzynie

Działania podjęte w związku z celem IV:

- w styczniu odbyło się Spotkanie Noworoczne
- w marcu Dzień Kobiet
- w kwietniu Spotkanie Wielkanocne i wyjazd na turnus rehabilitacyjny
- w maju Majówka z okazji Światowego Dnia Inwalidy pod hasłem „ Wspierajmy osoby niepełnosprawne w aktywnej integracji społecznej” oraz 2-dniowa wycieczka do Warszawy
- w czerwcu Parasparkada oraz 1-dniowa wycieczka do Kołobrzegu
- w lipcu 1-dniowa wycieczka do Kołobrzegu
- w sierpniu 1-dniowa wycieczka do Inowrocławia oraz 1-dniowa wycieczka do Lichenia
- we wrześniu odbył się piknik „Pożegnanie Lata z Pyrą”
- w październiku odbył się turnus rehabilitacyjny
- w listopadzie spotkanie z okazji „Dnia Seniora” połączone z „Andrzejkami”
- w grudniu Spotkanie Sylwestrowe .

Działania podejmowane przez Związek miały na celu przynieść osobom starszym i niepełnosprawnym zadowolenie i zapomnienie w trudach codziennego życia.

VI. Wnioski

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Chodzieskim na lata 2011-2020 za główny cel zakłada integrację społeczną osób niepełnosprawnych poprzez stworzenie odpowiednich warunków życia oraz zwiększenie dostępu do rehabilitacji społecznej i zawodowej.

Działania opisane w niniejszym sprawozdaniu świadczą o determinacji wszystkich instytucji i organizacji działających na rzecz poprawy sytuacji osób niepełnosprawnych. Stanowią również dowód na rosnącą empatię i świadomość problemów z jakimi na co dzień spotykają się osoby niepełnosprawne. Wiele z podejmowanych działań przyczynia się do poprawy jakości usług i świadczy o chęci pomocy w wyrównywaniu szans na normalne życie osób niepełnosprawnych.

Wiele organizacji pozarządowych działających na terenie powiatu chodzieskiego zrzesza osoby niepełnosprawne, dzięki czemu mogą realizować działania w celu zaspakajania własnych potrzeb. Będąc członkami organizacji pozarządowych integrują się i wspierają. Świadczą o tym nadesłane informacje z działalności na rzecz osób niepełnosprawnych za rok 2013.

Na szczególną uwagę zasługuje istniejąca nadal współpraca pomiędzy wieloma instytucjami jak np. szkołami, przedszkolami, domem pomocy społecznej oraz organizacjami pozarządowymi.

Dane przesłane przez szkoły i przedszkola wskazują, że w ramach oddziaływań wychowawczych i edukacyjnych podejmowały działania mające na celu przybliżenie problematyki osób niepełnosprawnych wśród dzieci i młodzieży, a także wśród rodziców.

Osoby niepełnosprawne z powiatu chodzieskiego mogą liczyć na wsparcie i pomoc finansową wielu instytucji w tym także Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Chodzieży. W porównaniu z latami wcześniejszymi, Centrum będące dysponentem środków PFRON, zauważa znaczący wzrost liczby osób wymagających pomocy ze środków Funduszu takich jak dofinansowania do środków pomocniczych i przedmiotów ortopedycznych jak i dofinansowania na likwidację różnego rodzaju barier. W związku z znaczącym wzrostem wniosków na zaopatrzenie w przedmioty

codziennego użytku tj. pieluchomajtki, cewniki, aparaty słuchowe itp. Centrum corocznie staje przed dylematem które z zadań i w jakim zakresie należy realizować. Rosnące potrzeby w jednym zakresie powodują zmniejszenie środków na inne zadania. Stąd tak ważne są działania podejmowane w celu pozyskania środków finansowych z zewnątrz (PFRON, EFS). Niektóre instytucje mogły liczyć na dofinansowanie zadań na rzecz osób niepełnosprawnych ze środków własnych gminy, działań integracyjnych, aktywizujących społecznie i zawodowo osoby niepełnosprawne.

Niezmiennie, w celu poprawy uczestnictwa w życiu społecznym osób niepełnosprawnych, pewne obszary nadal wymagają pracy, by osoby te mogły w pełni samodzielnie uczestniczyć w życiu publicznym.